

Miha Marinko:

Izkušnje in rezultati volitev — dragocen nauk

Poleg Primorske, kjer je ljudstvo s skoraj 100% udeležbo tako enodušno izvolilo svoje predstavnike v republiko in zvezno skupščino, so bile v preteklem mesecu skoraj v vsej Sloveniji volitve v krajevne ljudske odbore. Ostanje samo še volitve v mestne ljudske odbore v Mariboru in Celju, ki so razpisane za 18. jan. 1948, in volitve KLO-jev v okraju Slovenska Bistrica, kjer so zaradi ugotovljenih nepravilnosti in zamujenih rokov v volivnih pripravah bile odložene. S tem lahko smatramo volivno kampanjo za zaključeno. Doseganje rezultate lahko vzamemo kot politično sliko celote, iz katere lahko napravimo poučne zaključke. Oficielni končni rezultati še niso objavljeni, ker republiška volivna komisija čaka, da poteče zakonski rok, da zbere glasove volivcev iz Armade, in mladinskih brigad. Toda sigurno je, da more zaključni uradno ugotovljeni rezultat dati le prav neznačilne številne spremembe, in se to kvečjemu boljše od sedaj objavljenih rezultatov.

Nemogoče je v enem članku podrobno obravnavati volivne rezultate v vseh posameznih krajevnih ljudskih odborih, to naj bo naloga aktivistov po okrajih. Toda že sumarni rezultati po okrajih nam dajejo politično zelo poučno sliko.

Vseh 31 okrajev skupno daje te-le rezultate:

volivna udeležba	96,7%
od tega oddanih glasov za	
kandidate OF	91,9%
a za skrinjico brez liste	8,1%

S temi rezultati moramo biti povsem zadovoljni. Imeti moramo n. pr. pred očmi celo vrsto zelo neugodnih okoliščin, v katerih smo šli v volitve. Naši krajevni ljudski odbori so v najtežjem prvem povojnem času, ko smo delali prelom med starim in novim, odigrali veliko in važno vlogo. Mnogo novih ljudi iz ljudstva je v tem delu zrastle in se z uspehom usposobile za upravljanje v naši resniški ljudski oblasti. Toda kljub tem nedvomnim uspehom odborov in posameznikov so bile prilike v mnogih ljudskih odborih in v njihovem položaju kot krajevnih organov oblasti take, da je izvedba volitev v krajevne ljudske odbore potrebna ne samo po zakonu, marveč tudi za odločnejšo odstranitev vrste nedostatkov. Skoraj ni bilo nikake afirmacije, da so to organi oblasti, ljudske oblasti. Ti krajevni ljudski odbori so bili izvoljeni konec leta 1945., ko v vseh nepartizanskih krajih med politično zaostalimi množicami še ni bilo prave diferenciacije med starim in novim, ko še ni bilo med njimi zadostnega pojmovanja bistva ljudske demokratične oblasti, ko so v mnogih krajih bili v te organe oblasti izvoljeni ljudje, ki tja niso spadali, bodisi da so bili obteženi z grehi, ki so jih storili v klečeplazenju okupatorja, bodisi da so miselno ali pa svojih interesih bili orientirani sovražno do nove nastale družbene stvarnosti, proti demokratičnim in socialnim pridobitvam narodnoosvobodilne borbe, bodisi da so bili nesposobni voditi po krajevne ljudske oblasti, ker jih niso razumeli ali pa so bili pod vplivom premožnih starih vaških »veljakov«, reakcionarnih duhovnikov in odkritih ali prikritih sovražnikov ljudske oblasti in našega politično gospodarskega in družbenega razvoja.

Mnogi tedaj izvoljeni ljudski odbori so bili medtem enkrat ali večkrat izmenjeni v svojem sestavu zaradi teh ali onih navedenih razlogov. Zaradi nezaupanja ali birokratičnega centralizma s strani višjih organov oblasti krajevni ljudski odbori največkrat niso dobivali od njih niti dovoljene pomoči niti možnosti uveljavljanja vseh oblastvenih ingerenc in gospodarske samostojnosti, ki pripadajo po zakonu krajevnim ljudskim odborom v njihovih lokalnih zadevah. Bili so le prevečkrat navadne ekspoziture in izvrševalci nalog okrajnih ljudskih odborov, samo izterjevalci obveznih dajatev, ki jih zahteva država, brez dovoljene ali nikake pomoči političnih organizacij pri njihovem upravljanju in osamostaljenju kot krajevnih organov ljudske oblasti, ali pa so sploh stali ob strani, da so politični aktivisti namesto njih opravljali njihove oblastvene posle.

V takem stanju tudi množice volivcev niso videle v njih svojih izvoljenih organov oblasti. Mnogokje so bili tudi dezinteresirani na tem, kakšni so njihovi neposredni organi oblasti, izogibali so se funkcij, ker so gledali v predsedniku, tajniku, odbornikih KLO in celo v političnih aktivistih sramotno, njim ne ljube eksekutorje in priganjače. Zaradi vsega tega ni bilo marsikdo zadostnega razumevanja med volivci za pomen lokalne oblasti.

Mnogo, premožnih je bilo storjenih napak s strani organov ljudskih odborov ali celo ministrstev, ki so povzročale upravičeno nejevoljo. Mnogo je bilo tudi sovražnega rovarjenja, mnogo splošnega negodovanja, godrnjanja in kritike, deloma upravičene, zlasti pa tudi neupravičene. Obvezna oddaja žita

in drugih kmečkih pridelkov je na mnoge delovala neugodno; niso je sprejeli z razumevanjem potreb celote. Izterjava davkov je močno zaostala, tako da smo proti koncu leta nujno morali pristopiti k temu, da zamujeno nadoknadimo in da neglede na volitve pobereмо i zaostale i letošnje davke. Hkrati z volitvami smo v zvezi s preorientacijo naše trgovine na omejeno garantirano preskrbo in s sprostitvijo svobodnega trga, pristopili tudi k redciranju krušnih kart na resnične upravičene garantirane preskrbe, pri čemer so se dogajale zopet nepravilnosti. In končno, poleg vseh teh neugodnih okoliščin vzemimo v poštev še politično nezorelost mnogih naših aktivistov na terenu, ki so zapadali oportunistu ter prehajali v defenzivo pred skritimi sovražniki, ki so vse te okoliščine izkoriščali za sebe. Naši aktivisti so ponekod padali tudi v paniko pred godrnjanjem nepoučenih ljudi in niso znali dovolj prepričljivo dokazati, kaj so nujne obveze in kje so napake, ki jih je treba popraviti.

Poleg tega je tudi dejstvo, da so volitve v krajevne ljudske odbore najprikladnejša prilika za politično afirmacijo naših nasprotnikov, ker so volivne enote male, kjer se lahko med seboj dogovore za politično taktiko in se organizirajo. Sovražniki so tudi na vsi moč izkoriščali naše težave, politično slabost naših aktivistov na terenu in vsako njihovo napako. In kljub vsemu temu je efekt njihovega razdiralnega in sovražnega dela minimalen. Če vzamemo v obzir vsa ta dejstva, tedaj moremo trditi, da je OF po vseh dosežanih zmagah, vojaških, političnih in gospodarskih uspehih izvajala novo veliko politično zmago. Pri teh volitvah se je znova pokazalo, da je Ljudska fronta organizacija vseh naprednih ljudi, demokracija novega tipa, resnična ljudska demokracija, je organizacija z velikanskimi nalogami, ki jih je že uresničila ali jih bo uresničila. Ljudska fronta je politična enotnost delovnih ljudi naše države: delavcev, kmetov, ljudske inteligence, mladine, žen in vseh delovnih državljanov, t. j. vseh tistih, ki delajo v duhu nove Jugoslavije.

Ta enotnost vsega našega ljudstva v okviru OF, kakor se je ponovno manifestirala pri zadnjih volitvah, je toliko značilnejša, ker dokazuje, da množice bremena za pešleko zavestno jemljejo nase, zavedajoč se uspehov in perspektive. Socialistično rekonstrukcijo, h kateri pristopamo ne le v industriji, marveč tudi v poljedelstvu, sprejemajo tudi široke delovne kmečke množice kot svojo spoznano pot k lepši bodočnosti. Socializem kot neposredni program OF jim ne predstavlja več strahu, v kakršnem jih je vzgajala klerikalna in druga reakcionarna gospoda v preteklosti.

Toda niso bili redki aktivisti, ki teh dejstev še niso domeli, oziroma so bili zavedeni od površnega zunanega vida negativnih pojavov in so zaradi tega klonili in zapadli oportunistu, ki se je tudi pri njih združil s sektaštvom v tem, da so se pripravljali na volitve z nevero v ljudske množice; niso se oprli na množice delovnega ljudstva proti maloštevilnim, čeprav zagrizlim sovražnikom.

Velika napaka bi seveda bila, če bi se uspavali na tem uspehu. Ta naš uspeh je tako velik, da ga ne bomo v ničemer zmanjšali, če pristopimo h kritični analizi volivnih rezultatov, vseh pozitivnih in negativnih pojavov v toku volivne kampanje in k analizi političnih in organizacijskih izkušenj, ki smo jih dobili v toku te kampanje. Vse naše organizacije se bodo samo ojačale, če bomo odkrito pogledali tudi na vse naše slabosti in ugotovili vzroke slabših uspehov v nekaterih krajih.

Volivni rezultati so v nekaterih okrajih resno opozorilo organizacijam OF. Zgoraj navedeni sumarni rezultat predstavlja povprečje za vse okraje, od katerega se pa nekateri okraji močno oddaljujejo.

Po volivni udeležbi se vrste okraji od najslabšega do navedenega povprečja (97,7%) v naslednjem redu:

Ptuj	90,03%
Smarje pri Jelšah	90,39%
Škofja Loka	92,00%
Mozirje	93,4%
Ljubljana-okolica	93,5%
Slovenske Konjice	93,8%
Ljutomer	93,8%
Trebnje	93,9%

Po številu glasov v skrinjico brez liste pa si od najvišjega števila do tega povprečja (81,0%) slede okraji takole:

Ljutomer	18,62%
Ptuj	16,9%
Kamnik	15,40%
Radgona	13,8%
Maribor-okolica	13,6%
Smarje pri Jelšah	13,00%
Prevalje	12,8%
Murska Sobota	11,91%
Kranj	11,25%
Mozirje	10,5%

Tolmin	9,93%
Idrija	9,55%
Trebnje	9,00%

Okraji, ki so se i po številu udeležbe i po glasovih v skrinjico brez liste slabo izkazali, so:

Udeležba	Skrinjica brez liste
Ptuj	90,03%
Ljutomer	93,80%
Smarje p. Jel.	90,3%
Mozirje	93,4%
Trebnje	93,9%
Maribor-okol.	96,16%

Tu se vidi slaba politična aktivnost organizacij OF, kar je imelo za rezultat slabši interes volivcev za volitve. In tako je tu nasprotnik operiral z dvema geslama: z abstinenco in s slepo skrinjico.

Medtem pa rezultati v okrajih:	Udeležba	Skrinjica brez liste
Kamnik	98,70%	15,40%
Mur. Sobota	97,56%	11,91%
Kranj	97,55%	11,25%
Tolmin	99,00%	9,93%
Idrija	99,46%	9,55%
Prevalje	97,5%	12,8%

govore o tem, da so sovražniki pod vtisom močnejše politične kampanje OF rajši izkoristili tajnost volitev in agitirali proti — za glasovanje v skrinjico brez liste.

Opozoriti je treba, da bi bilo napacno, če bi vse glasove, tako abstinence kakor v skrinjici brez liste pripisovali nasprotnikom. Prvič ima abstinenca značaj politične indiferentnosti, nezanimanje za posle oblasti v KLO, slabo vreme, osebno nasprotje do postavljenega kandidata in potem še značaj manifestacije odkrite opozicije. Glasove v skrinjico brez liste je pripisovati poleg nasprotovanja ljudski oblasti, tudi osebnemu nezadovoljstvu proti postavljenim kandidatom. Slednje moramo zlasti trditi za okraj Kamnik, kjer je v več primerih ugotovljeno, da niso bili postavljeni taki kandidati, ki so jih volivci, dobri pristasi OF, želeli in predlagali, ampak so bili samovoljno postavljeni drugi, nepriljubljeni ljudje. To velja za podoben KLO tudi v več drugih okrajih. V okraju Kamnik pa ta ugotovitev velja za vrsto KLO-jev in je zato rezultat negativnejši za ves okraj.

Nedvomno se je pokazalo sledeče: koder koli je bilo postavljenih več kandidatov na izbiro volivcem, tam je število kroglic v skrinjici brez liste izredno majhno. To v splošnem potrjuje našo trditev, da je precejšnje število glasov za skrinjico brez liste pripisati osebnemu nasprotju volivca do kandidata.

Z gotovostjo lahko trdimo, da s temi volitvami storjen ogromen korak naprej v nadaljnji demokratizaciji naših najnižjih in neposrednih organov ljudske oblasti, v zbolšanju socialnega sestava odborov, v politični utrditvi in predanosti politiki OF. Pričakovati smemo, da bodo odslej KLO veliko boljše in uspešnejše delovali ter se afirmirali kot ljudska oblast v istočasno korist prebivalstva kraja kot celote — pod pogojem seveda, da bodo imeli primerno pomoč od OLO in višjih organov oblasti. Praksa njihovega dela bo pokazala, kje so bile storjene napake v postavljanju kandidatov v volivnih pripravah. Velja pa tudi naglasiti, da bodo resnično ljudski krajevni organi oblasti, ki se bodo bolj trudili v vestnem upravljanju, v izvrševanju oblih nalog, imeli tudi večjo vsestransko pomoč s strani višjih organov oblasti za njihovo umno gospodarstvo, za njihov gospodarski in obči napredek in korist delovnega prebivalstva kraja.

Kakor je slaba udeležba na volitvah znak, da je organizacija OF premalo aktivna, prav tako je skrinjica brez liste dragocen politični barometer, ki nas opozarja, kje sovražnik še vedno zakrknjeno rovari, kaj je treba bolj osredotočiti napore organizacije OF zato, da se sovražne elemente odkrije, razkrinka, izolira in onemogoči, obenem pa popravi delo OF in odpravi napake.

V tej zvezi je na mestu, da naglasimo, da je v celem poteku volivnih priprav bilo razmeroma zelo malo pojavov, kjer bi sovražniki nastopili z odkritimi političnimi parolami. Oni so se pretežno posluževali raznih gospodarskih »argumentov«, zlorabljali so naše gospodarske težave, igrali so na oportunistične strune pri zaostalejših plasteh ljudstva v zvezi s krušnimi nakaznicami in z davki ter operirali z napakami, ki jih dela upravni aparat. Nasprotniki so se diferencirali po svojih gospodarskih razrednih in socialnih interesih, branili so skušali svoje »kulaške« interese, ker jim ne diši razvijanje državnega gospodarstva — krajevnih in okrajnih ljudskih odborov. V tem namreč vidijo nevarnost za svojo gospodarsko nadoblast, ki omejuje njihove izkoriščevalske možnosti. Zato jim ni bilo težko izmišljati si sredstev, s katerimi bi ovi-

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Miha Marinko: Izkušnje in rezultati volitev — dragocen nauk
Izjava vodje delegacij Enotnih sindikatov STO — Koroška.
Konferenca poverjenikov za delo in okrajnih delovnih inspektorjev.
Žene na univerzi.
Obletnica smrti Ivana Cankarja.
Govor Molotova na konferenci zunanjih ministrov v Londonu.
Šah. — Fizkultura.

rall razvoj komunalnega in zadružnega gospodarstva na vasi. To je njihova gonja proti »visokim davkom«, katerih so se predvsem oni hoteli otresti. Njihovo politično nasprotovanje pa se je izrazilo v stremljenju se ali sami vriniti ali pa spraviti v ljudske odbore svoje trabante, ljudi, ki jih imajo pod svojim vplivom, ki so od njih gospodarsko odvisni, da bi preko teh v ljudskem odboru vodili tako »gospodarsko« politiko, ki bi odgovarjala interesom starih vaških veljakov. V kolikor pa niso pri tem uspešni, so si izmišljali vse mogoče ugovore proti kandidatom OF in proti njim igrali na karte raznih osebnih razprtij in preprirov.

Pregled podrobnih volivnih rezultatov po poedinih krajih v vsakem okraju daje sliko, ki na splošno potrjuje našo trditev, da je organiziran vpliv nasprotnikov pretežno omejen le na nekatere predele v štirih do petih okrajih, tako da kraji, koder je večja abstinenca ali večje glasovanje v skrinjico brez liste, na splošno predstavljajo le na redko raztresene otoke. Na splošno velja: koder ni razlog slabša politična organizacija in slabi aktivisti, je pojav reakcije v obliki glasov v skrinjico brez liste ali abstinence osredotočen na bogatejše poljedelske predele v nekaterih stajerskih okrajih in na okolico Kranja in Kamnika. Nasprotno pa so industrijski, siromašnejši kmečki in bivši partizanski predeli manifestirali svojo močno enotnost v OF. Zlasti so se odlično izkazali okraji:

Udeležba	Skrinjica brez liste
Gorica	99,89%
Postojna	99,63%
Ljubljana-m.	98,70%
Il. Bistrica	98,90%
Črnomelj	98,76%
Troblje	98,30%
Sežana	99,91%

Kakor je uvodoma že rečeno, z volivnimi rezultati moramo biti povsem zadovoljni. Ti rezultati potrjujejo zdravo presojo osnovnih ljudskih množic o velikih prednostih našega novega družbenega sistema in močno enotnost OF. Presenečeni so lahko samo skeptiki in paničarji, ki so mislili, da je volitve treba voditi po starem načinu kapitalistične laži-demokratične volivne demagogije.

Če posvečamo več pozornosti ostankom reakcije, je to le zato, da se ne bi na doseženih uspehih uspavali, da se opozorimo, kje imamo še posla s sovražnikom, kam je treba močnejše osredotočiti našo pažnjo in naše napore.

Celotna naša volivna kampanja nam daje dragocen politični nauk, ker je linija, s katero smo šli v volitve v razmeroma težkih okoliščinah, v rezultatih volitev dobila svojo popolno potrdilo.

Ponovimo samo ta dejstva, — ves naš aktiv je bil zelo obremenjen s težkimi gospodarskimi nalogami, z obveznimi odkupi, z reorganizacijo naše trgovine, pri čemer se v začetku delajo mnoge napake in nepravilnosti, ki živo zadevajo v občutljivo točko materialne eksistence ljudi, s kampanjo izterjevanja davkov. Poleg tega je bil naš aktiv ogromno angažiran pri izpolnitvi produkcijskega in gradbenega plana in na razvijanju komunalnega gospodarstva. Spriču vsega tega so volivne priprave predstavljale veliko preobremenitev našega kadra. Aktivisti so z ozirom na to preobremenitev in pomanjkljivo organizacijo dela, ker še vedno ne povezujejo poedinih nalog v celoto, jedva zmogli težje in komplicirane tehnične volivne priprave. Zato je bilo pri vsem tem mnogo premalo političnega pojasnjevanja in volivne propagande. Spriču vseh teh okoliščin se je z volivnimi rezultati popolnoma opravičila naša globoka vera v zavest ljudskih množic. Bilo je ne malo naših aktivistov, ki so na eni strani podcenjevali svoje sile in zapadali v malodušje, na drugi pa zubljaljali vero v delovne množice, da jih je mogoče pripraviti v pravilnost naših trenutnih gospodarskih ukrepov, da so se morili v značaju kritike množic, ki ga ona ima v pogojih ljudske demokracije. Zaradi tega so mnogi aktivisti čisto zapadali v najbolj groba oportunistična nastrojenja. Pomoč, ki so jo dajali tovariši iz izvršnega odbora in osrednjih republiških ustanov v volivni kampanji na terenu, je mnogokrat bila odločilna, da nam je uspelo razbijati vsa oportunistična nastrojenja našega aktiva na terenu. Mnogi aktivisti so imeli le preveč pred očmi demagoški način volivne agitacije, kakršne so se posluževale meščanske in malomeščanske stranke v pogojih stare kapitalistične družbe. Mnogi so pozabljali, da laž in prazne obljube v današnjih pogojih ljudske oblasti ne smejo imeti mesta. Marsikod so aktivisti izražali oportunistične želje, naj bi odložili iz izvrševanjem davkov na čas po volitvah, naj bi odložili z omejevanjem krušnih nakaznic, naj ne bi v toku volivne kampanje

rigorozno pobirali obvezne poljedelske presežke itd., itd. Mar ni očitno, kaj bi bilo, če bi šli to pot? Nezavedne in manj zavedne množice bi upravičeno imele občutek, da so bile varane. Novo izvoljeni odbori pa bi bili v mnogo težjem položaju, ko bi pristopili k izvrševanju vseh teh nalog, tako pa je bilo že v volivnih pripravah za dejanji pokazano, kakšne naloge čakajo nove odbore.

Marsikod aktivisti na terenu niso znali, niti upali odkrito povedati, za kaj gre, in objasniti, da je prav edino tako, in ne drugače, četudi je težko, da je edino ta pot, ki vodi k blagostanju. Prepogosto aktivisti niso znali objasniti nujne revolucionarne zakonitosti našega gospodarskega in družbenega razvoja, niso znali objasniti, da je to v interesu ogromne večine ljudstva, a na škodo le neznatne peščice onih, ki bi želeli živeti na račun izkoriščanja, izogibanje, da bi odkrito obravnavali nujnost takih naših gospodarskih ukrepov, je lajšalo samo nasprotnikovo rovarjenje. Izkušnje so pokazale povsod, kjer so aktivisti in funkcionarji, ki so šli na teren, odkrito obravnavali najtežje in najbolj boleče zadeve in pravilno objasnili naše gospodarske ukrepe in istočasno ožigotali napake in nepravilnosti, da so imeli popoln uspeh. Ljudje so te ukrepe domeli, avtoriteta državne oblasti je postala.

Marsikod je ta avtoriteta bila do sedaj dvomljiva, neodločnost upravnih funkcionarjev v izvajanju raznih ukrepov, česte napake, popuščanje v izvajanju tudi nujnih in pravičnih ukrepov je to avtoriteto močno pokolebalo. Marsikod je špekuliral, da se izogne obveznostim. Najočitejši primer tega dejstva je, da imamo še danes mnogo zaostankov na neplačanih davkih še iz leta 1945. in 1946. Neodločnost, napake v upravnem poslovanju in nepravilno razumljena svoboda so dovedli do tega, da je avtoriteta državne oblasti popustila in da se je razbohotila razdiralna kritika in negodovanje nad vsakim ukrepom, ki je zahteval kakršno koli obveznost državljana. Ta okolnost je marsikoga od naših aktivistov zmedla, bodisi da so jo pripisovali izvorom sovražnikovega rovarjenja ali pa so se sami znašli na repu množic in celo tistih najbolj zaostalih plasti, niso pa znali delovati proti tem negativnim tokovom, inspiriranim od reakcije. Iz takega zmotnega ocenjevanja pojavov so izvirale črnoledne prognoze za izid volitev. Istočasno pa je oportunistem aktivistov samih, ki niso znali najti pravičnega načina reagiranja na te pojave, marsikod še bolj potencialno tako negativno razpoloženje na terenu.

Zato so tudi v tem oziru volitve bile dragoceno zdravilo. Dale so pouk oportunistično nastrojenim aktivistom, da ogromna večina kritikastrov in neragačev v svoji kritiki in godrnjanju ni mislila sovražno, ni mislila na povratek na staro, kakor so le nekateri reakcionarni elementi prišepetavali, ampak da je ta kritika bila v svoji osnovi dobromamerna v želji, da se odpravijo napake, ter da je nepravilna kritika kot negativna posledica slabega političnega dela bila le rezultat nepoučenosti. Če govorimo o pomanjkljivi avtoriteti državnih oblastvenih organov, ne mislimo, da je temu treba od pomoči, na način, s kakršnim so stari oblastniki morali uveljavljati avtoriteto svoje protiljudske oblasti. V volivni kampanji smo nazorno pokazali, kako je treba uveljavljati avtoriteto ljudske oblasti, to je z odkritim obravnavanjem in pojasnjevanjem volivcem nujnosti ukrepov, najsi so ti ukrepi še tako težki in nepopularni. S tem smo dosegli dvoje: zmanjšali smo nepravilno kritiko, dvignili razumevanje državljanov za državne posle, naloge ter obveze državljanov — na drugi strani pa povečali avtoriteto državnih organov in povečali zavest ljudstva, da so to njegovi organi oblasti. Iz tega je jasno, da volitve tudi v tem pogledu pomenijo lep uspeh. Naglasiti je treba tudi to, da so okrajni in krajevni aktivisti dobili za časa volitev izdatno politično in organizatorično pomoč iz republiškega centra, ki bi je sicer najbrž ne dobili, da je ta pomoč povečala politično trdnost okrajnega aktiva, ki se je ob ujet marsikaj naučil.

Kot zaključek lahko trdimo, da so v veliki meri doseženi cilji, ki smo si jih zaustavili ob razpisu volitev.

Zastavili smo si naloge: da bodo volitve najuspešnejše sredstvo, da konsolidiramo krajevne ljudske odbore in popravimo njihovo delo; da s pomočjo volitev zbudimo zanimanje volivcev za delo in naloge ljudskih odborov in da jih vzajemno približamo, kakor to zahteva karakter ljudske oblasti; da odstranimo mlačnost, naveličanost, ki se je razpasla med odborniki; da krajevne ljudske odbore primerno osamosvojimo birokratičnega centralizma resoroga in okrajnega upravnega aparata; da učvrstimo KLO kot organe ljudske oblasti in prenehamo s škodljivo prakso

Izjava vodje delegacij Enotnih sindikatov STO Jugoslovanski delavci so pokazali največje razumevanje za vsa delavska vprašanja STO

Ljubljana, 13. dec. Dne 29. novembra t. l. j. dospela v Jugoslavijo delegacija Enotnih sindikatov Svobodnega tržaškega ozemlja na obisk našim sindikatom ter je potovala 14 dni po državi.

Vodja delegacije je bil Renato Riz-zotti, tajnik Enotnih sindikatov železničarjev in namestnik tajnika Centralnega odbora Enotnih sindikatov Svobodnega tržaškega ozemlja, v delegaciji pa so bili še Palma Reschitz, Ernesto Doblicher, Franjo Benolici, Antonio Botar, Drago Furlan, Secondo Malisana, Vittorio Semili, Sergio Zuppin in Albin Bubnič. Delegacija je prepotovala v spremstvu funkcionarjev Enotnih sindikatov Jugoslavije: Srbijo, Vojvodino, Bosno, Hrvat-sko in Slovenijo.

Ob odhodu iz naše države je vodja delegacije Rizzotti izjavil predstavnikom jugoslovanskega tiska med drugim:

»Delegacija Enotnih sindikatov Svobodnega tržaškega ozemlja, v kateri se nahajajo tako italijanski kot slovenski in hrvaški delavci, je obiskala Jugoslavijo kot gost Centralnega odbora Enotnih sindikatov. V Beogradu je delegacija obiskala predsednika Centralnega odbora ES Jugoslavije Djura Salaja ter ostale člane Centralnega odbora in preko njih predala pozdrave delavcem Svobodnega tržaškega ozemlja delavcem nove Jugoslavije. Namen potovanja je bil, da se seznanimo s stanjem, v katerem je delovno ljudstvo Jugoslavije, ter da istosčasno obvestimo jugoslovanske tovariše o socialnem, gos-podarskem in političnem položaju delavcev Svobodnega tržaškega ozemlja, kjer ameriški imperializem dela z vsemi si-lami na tem, da bi oslabil in zadušil vse sindikalne organe, ki zastopajo resnične težnje delavskega razreda.

Po prihodu v Beograd se je delega-cija razdelila v več skupin, ki so potovale po Srbiji, Bosni, Vojvodini, Hrvatski in Sloveniji. Člani delegacije so povsod stopil v neposreden stik z delegati tako v podjetjih kakor na mitingih. Lahko smo ugotovili ogromno razliko med stanjem v Trstu in stanjem v Jugoslaviji. Pri vas delavci delajo z vsemi silami za uresni-čenje plana, da bi plan presegli in na-pravili čim več, medtem ko se pri nas delavci vsak dan boje, da niso izvršili že vsa naročila in da jim delodajalec ne bi odpovedali. Medtem ko pri vas iščejo de-lavce, pri nas iščemo delo. Medtem ko smo pri delavcih v Jugoslaviji opazili na vsakem koraku veselje in slišali petje, vlada v tržaških tovarnah mrtvilo. Na vsej poti po Jugoslaviji smo čutili veliko spoštovanje in navdušenje delavcev za maršala Tita in Komunistično partijo, katere vodočo in ustvarjalno vlogo smo

videli ob vseh manifestacijah. V najlep-šem spominu nam bo ostala manifesta-cija beograjskih delavcev v tramvajski remizi.

Skupina delegacije je odpotovala iz Beograda v Niš, Kragujevac in Železnik ter si ogledala tudi filmsko mesto. V to-bačni tovarni v Nišu smo bili prijetno iznenadeni, ko smo videli lepo urejene otroške jasi. Člani naše delegacije so v Zrenjaninu, Novem Sadu in Subotici, Za-grebu, Osijeku, Varaždinu in Karlovcu, v Sarajevu, Zenici in Tuzli ter v Mari-boru in Ljubljani neposredno čutili ve-ličastveni delovni polet, s katerim de-lavski razred ustvarja trdne temelje poli-tične in gospodarske neodvisnosti Jugo-slavije.

Dasi je Trst industrijsko mesto, ven-dar njegovih tovarn ni mogoče primerja-ti z grandioznimi deli, ki se ustvarjajo z »Litostrojem« v Ljubljani, ki se nstvar-ja v Železniku in drugih krajih Jugo-slavije.

Povsod so jugoslovanski delavci po-kazali največje razumevanje za vsa de-lavska vprašanja Svobodnega tržaškega ozemlja, kjer se delavski razred bori z lakoto ter moralno in materialno bedo, v katero ga sili ameriški imperializem. Svoje simpatije so delavci Jugoslavije iz-ražali tudi s tem, da so z vseh mitingov poslali resolucije Svetovni sindikalni fe-deraciji in Organizaciji Združenih na-rodov.

Čutimo globoko hvaležnost napram vsem organizacijam Enotnih sindikatov Jugoslavije in vsem jugoslovanskim de-lavcem za prisrčen sprejem in izrazne pri-jateljstva napram delavcem Svobodnega tržaškega ozemlja, ki morajo v težki bor-bi z ameriškim imperializmom še danes doprinesati največje žrtve za uresničenje svojih demokratičnih pravic. (Tanjug.)

Delegacija Enotnih sindikatov STO se je vrnila v Trst

Beograd 13. dec. (Tanjug.) Delegacija Enotnih sindikatov Svobodnega tržaškega ozemlja, ki je bila na obisku v Jugosla-viji, se je vrnila v Trst. Ob odhodu iz Jugoslavije je namestnik sekretarja Cen-tralnega odbora Enotnih sindikatov Tr-sta Renato Ricotti izjavil, da so člani de-legacije prijetno presenečeni nad prisr-čnim sprejemom, ki so ga bili deležni v Jugoslaviji. Ugotovili so velikansko raz-liko med stanjem v Trstu in v Jugosla-viji. Čeprav je Trst industrijsko mesto, se delo njegovih tovarn ne more primer-jati z veličastnim delom v Ljubljani, Ze-lezniku in drugih krajih Jugoslavije.

Delegacija sovjetske mladine obiskala Reko

Reka 13. dec. (Tanjug.) Na svojem potovanju po Jugoslaviji je prišla na Reko delegacija sovjetske mladine s se-kretarjem CK Komсомола Aleksejem Gligorovičem na čelu. Delegacija si je ogledala pristanišče in druge znamenitosti mesta.

Delegacija mladine Burme obiskala gradilišče v Železniku

Beograd 13. dec. (Tanjug.) Delega-cija mladine iz Burme, ki že nekaj časa biva v Jugoslaviji, je obiskala gradilišče tovarne težkih orodnih strojev v Želez-niku. Delegacija si je ogledala dela in se zadržala dalj časa v razgovoru z na-šimi mladimi graditelji.

Tajnik ekonomske komisije OZN za Evropo v Zagrebu

Zagreb 13. dec. (Tanjug.) Iz Beograda je prišel v Zagreb Karel Gunar Mirdal, izvršni tajnik ekonomske komisije organizacije ZN za Evropo. Gospod Mirdal je obiskal v spre-mstvu svoje soproge in tajnika dr. Eislerja predsednika vlade LR Hrvatske dr. Vla-dimirja Bakariča.

ljudi. Poleg drugih se je zborovanja ude-ležil minister za delo zvezne vlade Vicko Krstulović. Z zborovanja so poslali po-zdravno brzojavko maršalu Titu.

uspešno gospodarjenje in upravljanje ljudske oblasti

V mnogih vprašanjih smo v toku vo-livne kampanje volivcem nalili čistega vina in napravili velik korak naprej v politični vzgoji naših kadrov in naših de-lovnihi množici, kar nam bo lajšalo še uspešnejše napredovanje. Ostane nam na-loga, da osvežimo tudi okrajne ljudske odbore.

Ljudska oblast je edinstvena, skladna harmonija vseh organov oblasti od naj-višjih do najnižjih, je pogoj uspešnemu napredovanju v našem družbenem gos-podarstvu. Ne more biti bistvenih proti-slovnih interesov med višjimi in nižjimi organi oblasti. Obči in resnični uspehi so odvisni od skladnega koordiniranja v delu vseh organov oblasti. Treba je le, da to pride v spoznanje ljudi in da se onemogočijo take ozkostrne in sebične lokalpartitske in birokratične cen-tralistične tendence v poslovanju višjih in nižjih organov ljudske oblasti.

Treba je, da brez prestanka nadalju-jemo in dopolnjujemo uspehe, ki smo jih dosegli z volitvami, da nove ljudske od-bore usposabljammo in jim pomagamo v izvrševanju njihovih težkih nalog, ker se bodo od njihovega dobrega dela hitro ob-čutili blagodejni rezultati v dvigavanju bla-ginje in v zadovoljevanju potreb delov-nega prebivalstva.

POKRAJINSKA KONFERENCA AKTIVISTOV OF V CELOVCU

„Nočemo še nadalje prenašati tujea nasilja“

V brzojavki Svetu zunanjih ministrov v Londonu koroški Slovenci ponavljajo svojo zahtevo po združitvi s FLRJ

Dunaj, 13. decembra. (Tanjug) Dne 10. t. m. je bila v Celovcu pokrajinska konferenca aktivistov OF, ki so se je udeležili delegati slovenskih množičnih organizacij Slovenske Koroške. Iz za-sedanja so poslali Svetu zunanjih mi-nistrov v Londonu naslednjo brzojavko:

»Ponavljamo svojo zahtevo in za-htevo vsega slovenskega ljudstva na Koroškem po združitvi Slovenske Koro-ske z matičnim narodom v Jugoslaviji. Pričakujemo pravično rešitev v so-glasju z načeli Atlantske listine in v interesu miru. Nočemo še nadalje pre-našati tujega nasilja. Zahtevamo svo-bodo.«

S konference so poslali tudi po-zdravno pismo sekretarju pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Slo-vensko Koroško Karlu Prušniku-Gašperju, ki je sedaj v zaporu Karlaui pri Gradcu. V pismu je med drugim re-čeno:

»Z današnje pokrajinske konfen-ke aktivistov Osvobodilne fronte ti po-šljamo tovariške in borbene pozdrave. Naša odločna borba je in bo vedno naš odgovor na nasilje. Reakcija, ki zavest-no deluje proti interesom delovnega ljudstva, se poslužuje terorja, da bi uresničila svoje umazane cilje. Tudi na Koroškem stremi za tem, da bi s te-rorjem zatrla svobodoljubno težnjo koroških Slovencev. Domača in tuja reakcija pa se globoko motita. Tradi-cija odločne in neustrašne borbe za naše pravice je tudi danes zgled za našo borbo.

Obisk albanske vladne delegacije v Sofiji - nov prispevek k ureditvi m ru na Balkanu

Sofija, 13. dec. (Tanjug) V Sofiji je prišla delegacija albanske vlade pod vodstvom predsednika ministrskega sveta generalnega polkovnika Enverja Hodže.

Bolgarski listi poudarjajo velik po-men tega dogodka za razvoj odnosov med prijateljskima narodom. »Oteče-stven front« poudarja v uvodniku, da bo obisk albanske vladne delegacije po podpis blejskega sporazuma in zgo-dovinskem obisku jugoslovanske vlad-ne delegacije pod vodstvom maršala Tita nov prispevek k utrditvi miru in varnosti na Balkanu ter zagotovitvi svobode in neodvisnosti balkanskih na-rodov.

Predsednik albanske vlade Enver Hodža na poti v Bol-garijo obiskal Beograd

Beograd 13. dec. (Tanjug.) Včeraj ob 13. uri je prišel v Beograd zaradi

Georgij Dimitrov — predsed-nik vladne komisije za narod-no obrambo in zun. politiko

Sofija, 13. dec. (Tanjug.) Nova bol-garska vlada je imela pod predse-stvom ministrskega predsednika Geo-rgija Dimitrova svojo prvo sejo, na ka-teri so med drugim ustanovili tri vladne komisije: za narodno obrambo in zunanjo politiko, za gospodarska in finančna ter za socialna in kulturna vprašanja.

Za predsednika komisije za narodno obrambo in zunanjo politiko je bil iz-voljen Georgij Dimitrov.

Ministrski svet je tudi predlagal Prezidiu Velikega narodnega sobra-nja, naj imenuje 7 pomočnikov mini-strov v važnih resorih.

Švicarska udarna brigada predsedniku Prezidijskega FLRJ dr. Ribarju

Bern 13. dec. (Tanjug.) Švicarska udar-na brigada, ki je sodelovala na mladinski progi Samac-Sarajevo, katero je Pre-zidij Ljudske skupščine FLRJ odlikoval za njeno delo z Redom dela prve stop-nje, je poslala predsedniku Prezidijskega FLRJ Ribarju pismo, v katerem je med drugim rečeno:

Napeli smo vse svoje sile, da poma-gamo vaši državi, junaškemu jugoslov-an-skemu narodu in herojski jugoslovanski mladini pri njihovih velikih naporih za ustvaritev svobodne, neodvisne in miro-ljubne Jugoslavije. Tukaj nadaljujemo delo utrjevanja prijateljstva med našimi narodi in seznanjanja švicarski narod, ki goji do vaših narodov najbolj prijateljska čustva — z naporom in borbo vaših na-rodov. Tako se hkrati borimo proti re-akcionarnemu tisku, ki zavestno raz-širja laži in klevete o vaši državi, va-ših narodih in o vaši mladini.

Rumunski parlament rati-ficiral trgovinsko pogodbo s Poljsko in podaljšal pogodbo z Bolgarijo

Bukarešta 13. dec. Agencija Rador po-roča, da je parlament ratificiral trgo-vinski sporazum med Rumunijo in Poljsko. Govorniki so v parlamentu naga-lili, da spada rumunsko-poljski trgo-vinski sporazum v vrsto prijateljskih spo-razumov, ki vežejo Rumunijo s sosed-nimi državami.

Trgovinski sporazum med Rumunijo in Bolgarijo, ki je bil sklenjen l. 1945, je bil podaljšan do konca leta 1948. Rumunija bo na podlagi tega sporazuma izvažala v Bolgarijo gradbeni les, petro-lej, steklo in kemične proizvode, Bolga-rija pa v Rumunijo riž, rude in zelenjavo.

Dragi tovariši Gašper, bodi uver-jen, da je danes tradicija partizanske borbe nezlomljiva. Zavedamo se, da bomo samo z borbo dosegli čas, ko re-akcija ne bo več terorizirala sloven-skih antifašistov, ampak bomo svobodni živeli v skupni slovenski domovini.«

Bivši član NSDAP — urednik glasila »Zveze domovini zvestih«

S konference so tudi poslali britanski vojaški upravi za civilne zadeve v Grad-cu resolucijo, v kateri vnovič zahtevajo prepoved delovanja pronacistične in ve-likonemške organizacije »Zveze domovini zvestih« prebivalcev južne Koroške in prenehanje zločinskih napadov hitlerjev-skih »Wurkomande« na koroške Slovence.

V resoluciji poudarjajo, da delujejo v »Zvezi domovini zvestih« bivši nacisti, pripadniki SS čet, ki groze koroškim Slo-vencem s ponovnim izseljevanjem, odvze-mom živilskih kart in z drugimi repre-salijami ter jih poskušajo tako prisiliti k pristopu v to nacistično organizacijo. Urednik glasila te zveze »Unsere Hei-mate« je Julius Polzer, nekdanji član nacistične stranke od 24. aprila 1931, ki ga je Hitler odlikoval z »redom 13. marca« (Dan priključitve). Poleg te zakonite profašistične dejavnosti omenje-ne zveze ilegalne hitlerjevske organiza-cije »Wurkomande« zločinsko napadajo koroške Slovence, oskranjuje grobove padlih partizanov in izobešajo nacistične napise na javnih prostorih.

Fašisti vodijo divjo vojno-hujskaško propagando proti sosednim demokratičnim državam

Poleg tega so udeleženci konference poslali britanski vojaški upravi resolucijo, v kateri odločno zahtevajo odstra-nitev tujih fašistov z ozemlja Slovenske Koroške. Ko poudarjajo, da izvajajo tuji fašisti skupno z domačimi nacisti raz-en kriminalnih dejanj in napadov na anti-fašistično organizacijo koroških Sloven-cev, tudi divjo sovražno propagando proti sosednim demokratičnim drža-vam, navajajo v resoluciji naslednje:

»Na Koroškem je danes več kot 50.000 »razseljenih oseb«, med katerimi živijo mnogi v tako imenovani zaprti coni, v ka-teroto antifašisti nimajo dostopa. Med raz-seljenimi osebami v »zaprti coni« so med drugimi tudi vojni zločinci, kot na pr. kaplan Lavrih v Skocjanu. Tuji fašisti so celo v službi britanskih okupacijskih oblasti, n. pr. v uredništvu »Koroške kro-nike« in v radijski postaji v Celovcu. Množična navzočnost tujih fašistov na Slovenskem Koroškem povzroča ne-mire po vsej pokrajini in nudi nepo-sredno podporo domačim nacističnim elementom pri njihovem zločinskem protidemokratskem delovanju.

Odločno zahtevamo, da britanska vo-jaska uprava ukrene vse potrebno, da z ozemlja Slovenske Koroške čimprej od-stranijo te fašistične elemente.«

Resolucija delovnega kolek-tiva tovarne kleja v Ljubljani predsedniku vlade LRS tov. Mihi Marinku

Celotni delovni kolektiv tovarne kleja v Ljubljani, zbran na množič-nem sestanku dne 9. decembra, pošilja Vam, dragi tov. predsednik, plameteče, borbeno pozdrave.

Delavci se zavedamo, da je uresni-čitev naše prve petletke edina pot k srečnejši bodočnosti naših narodov, zato je delovni kolektiv naše tovarne napel vse sile in je do konca oktobra izpolnil letni proizvodni plan naše to-varne kožnega kleja.

Ta veliki delovni uspeh smo dosegli kljub nesreči, ki je zadela našo tovar-no dne 21. februarja, ko je zaradi eks-plozije padla proizvodna moč tovarne na polovico.

Naš delovni kolektiv se ni ustrašil naporov in težav, ker delavci vemo, da delamo zase, šli smo na delo in ni več daleč dan, ko bo naša tovarna kost-nega kleja zopet obratovala.

Skupno z ostalimi tovarnami tudi naša tovarna tekmuje za prekoračenje plana, in obljublamo Vam, dragi to-variši predsednik, da bomo v zadnjem mesecu prvega leta petletke dvignili proizvodni plan kožnega kleja in žela-tine še za 13,46%.

Obljublamo Vam, dragi tov. pred-sednik, da bomo to obvezo čestno iz-polnili in da ne bomo zaozlosti za dru-gimi delovnimi kolektivi, ki skupno z nami uresničujemo našo petletko in s tem kujejo srečo naših narodov.

Vse sile za izvedbo petletke!

Delovni kolektiv
tovarne kleja v Ljubljani

pomoglo. Mladinke so tudi pri ostalem delu marljive ter so si v teh dneh pri-borile prehodno zastavico v opekarni. K tekmovalstvu so pristignile tudi starejše delavke.

Dne 9 t. m. je prišla pri drugi peči jeseniške martinarne delati ustanovljena mladinska brigada. Ta brigada bo dela-la na 3 izmene. V njej se bo osposobilo ve-liko mladincev, bodočih martinarjev v železnari Jesenice. Mladinskim brigadam nudijo po obratih vso pomoč sindikalni pododbori. V najkrajšem času bodo mla-dinke jeseniške železarne ustanovile še več brigad. Strokovniki železarne, ki so razumeli pomen mladinskih delovnih brigad, nudijo mladincem vso pomoč. Na ta način se bodo vzgojili novi mladi strokovnjaki v naši železarski industriji. (Tanjug.)

Akcija za nove naročnike „Ljudske pravice“

V kampanji za nabiranje novih naročnikov lista »Ljudske pravice« dobivamo vsak dan številne naslove novih naročnikov. Najboljši agitator za pridobivanje novih naročnikov med sindikalnimi podružnicami je doslej Zveza uslužbencev državnih administrativnih in pravosodnih ustanov, po-družnica št. 1 v Celju, ki nam je danes ponovno poslala 5 rednih, 7 nedelj-skih in 2 ponedeljska naročnika.

Dne 13. decembra so nam poslale naslove še naslednje sindikalne podružnice in podjetja:

Zveza železniških prevoznih delavcev in nameščencev, kurilnica v Divači — 11 rednih;
Zveza poljedelskih delavcev in nameščencev, Beltinci — 9 naročnikov;
Zveza kmetijskih delavcev, Gostro, Ljubljana — 5 rednih, 1 nedelj-skega, 3 ponedeljske;
Zveza prosvetnih delavcev, Radio postaja Maribor — 4 redne, 2 ne-deljske, 2 ponedeljske;
Zveza uslužbencev državnih administrativnih in pravosodnih ustanov, podružnica št. 3, Ljubljana — 5 rednih, 1 ponedeljskega;
Drž. osnovna šola, Lokovica-Prevalje — 5 nedeljskih, 1 ponedeljskega;
Tavčelj Jože, Ljubljana — 2 redna, 4 nedeljske, 1 ponedeljskega;
Zveza delavcev in nameščencev trgovskih podjetij, podružnica št. 4, Ljubljana — 1 redni, 3 nedeljski, 1 ponedeljski;
»Vino«, trgovsko podjetje, Ljubljana — 3 redne;
Industrija usnja, Vrhnika — 2 redna, 1 nedeljskega, 1 ponedeljskega.

KONFERENCA POVERJENIKOV ZA DELO IN OKRAJNIM DELOVNIH INSEKTORJEV

Inspekcije dela na pomagajo tudi pri uveljavljanju norm

Ljubljana, 12. decembra. Danes ob 9. uri se je pričela v Domu sindikatov konferenca poverjenikov za delo in okrajnih delovnih inšpektorjev. Konferenca so se poleg poverjenikov za delo in delovnih inšpektorjev udeležili minister za delo LRS tovariš Ivan Regent, pomočnik zveznega ministra za delo, pomočnika ministrov za delo LR Hrvatske in Makedonije, zastopnik ministrstva za delo LR Srbije in zastopniki gospodarskih ministrstev ter GO ES.

Uvodoma je pozdravil navzoče minister za delo LRS tovariš Ivan Regent, ki je med drugim dejal: »Na delo našega ministrstva ne smemo gledati kot na ne- kaj ločenega od dela naše ljudske oblasti. Naša naloga je, da skrbimo za izpolnjevanje zakonov, pred seboj moramo imeti nalogo, da v največji meri pomagamo realizaciji našega načrtnega gospodarstva, našega plana. Pri tem imamo opravka z našimi delavci, ki so vstopili v nov družabni sistem, a so prinesli s seboj običaje in napake iz kapitalističnega sistema. V naše delo je, da bomo vzgojili ljudi v novi miselnosti, da bomo ljudi naučili gledati z drugimi očmi, da bo odnos ljudi do dela drugačen, kot je bil poprej. Ta odnos se mora spremeniti tudi v odnosu delavca do samega sebe. Zato moramo imeti pred seboj misel, da moramo vzgajati ljudi, da moramo delati v okviru plana in bo tako naša konferenca prispevala k realizaciji načrtnega gospodarstva.«

Januarja 1947. so bile pri okrajnih organizirani inspekcije dela. Že uvodoma pa se je pojavila napaka, da izvršilni odbori tem odsekom niso posvetili dovolj pozornosti. Na sektorju inspekcije dela so bili v letu 1947 doseženi znatni uspehi.

Naši delovni inšpektorji so opravili letos okoli 1500 pregledov v zveznih, republiških in lokalnih podjetjih. Pri tem pa se inšpektorji niso zavedali možnosti, da lahko izdajajo ukrepe za odpravo subjektivnih napak. Tam pa, kjer so jih izdali, niso vedno upoštevali, če se daje napake tudi odpraviti. Zato so se upravitelji podjetij včasih upravičeno pritožili, da so bile odločbe delovnih inšpektorjev takšne, da se niso dale izvesti. Inšpektorji dela morajo v bodoče zato izdajati ukrepe sporazumno z upravami in s sindikatom.

Važna je tudi kontrola, če podjetja izpolnjujejo odločbe. Brez kontrole izvajanja odločb ni mogoče doseči upoštevanja odločb inšpektorjev dela.

Delovni inšpektorji so posvečali premalo skrbni delovnim odnosom. Letos so tu prišle predvsem do izraza uredbe o službenih prejemkih. Delovni odseki so pogosto prepuščali, da so delavci uveljavljali zahteve po maksimalnih plačah, kar je slabilo voljo po strokovnem usposabljanju.

Velika naloga letošnjega leta je bila, kako pritegniti potrebno delovno silo v gradbeno stroko. 27.000 delavcev je bilo

zaposlenih pri gradnjah. To nalogo smo zadovoljivo izpolnili. Prihodnje leto pa bo še večja naloga. Z gradnjo združnih domov, domov za učence in drugimi kapitalnimi gradnjami bomo morali pritegniti vsakega, ki ni zaposlen.

Vprašanje učencev se je letos temeljito spremenilo. Lani je bilo v nekaterih mestih dosti brezposelne mladine. Sedaj tega ni več, razen v poljedelskih okrajih. Z gradnjo domov za učence v gospodarstvu smo pritegnili tudi to našo mladino in jo vključili v naše delo.

Vprašanje organizacije inspekcije dela pa kljub vsem uspehom še ni vedno dobro. Ni še dovolj kontrole, kako izvajajo podjetja obstoječe predpise. Posledice tega se kažejo v nezadostni zaščiti zdravja in življenja delovnih ljudi.

V zveznih podjetjih je bilo izvoljenih 111 delavskih inšpektorjev, v republikanskih 485, v lokalnih 448; to je skupaj 1044 delavski inšpektorji pa niso izvoljeni v mnogih delavnicah, kjer so delovni pogoji najslabši. Prav tako mnoga lokalna podjetja še niso izvolila delavskih inšpektorjev, kar morajo storiti takoj v pričetku prihodnjega leta, saj bodo naša lokalna podjetja doživela v prihodnjem letu velik razmah. Okoli 20% inšpektorjev še doslej ne prejelo izkaznic, ker jih sindikalne podružnice niso prijavile, to se pravi, da praktično niso mogli pričeti z delom.

Delavski inšpektorji naj bi bili tudi predsedniki komisije za zaščito dela. Tisti delavski inšpektorji, ki so se dobro izkazali, naj pridejo predvsem v poštev za izvolitev v prihodnjem letu.

Za zboljšanje socialno-zdravstvene službe je bila letos organizirana linija obče zdravstvene službe. V to linijo so vključeni vsi zdravniki, tako da je krog socialnega zavarovanja dosti širši.

V mnogih okrajih gradijo nove ambulate socialnega zavarovanja, kjer pa so inspekcije dela premalo pomagale. Za zboljšanje socialno-zdravstvene službe sta bila letos dva tečaja za tovarniške higienike s 305 tečajniki. 65 tečajnikov je položilo izpit za zdravstvene aktiviste. V večjih industrijskih centrih so bili tudi večerni tečaji za prvo pomoč, ki se jih je udeležilo 640 delavcev in delavk. Prihodnje leto bo ministrstvo za delo organiziralo šolo za tovarniške higienike, tako da bodo dobili tečajniki tu podlago kot na srednji medicinski šoli.

Higienska zaščita dela obstoja predvsem v higieni ureditvi delovnih mest. Letošnja velika akcija za zboljšanje tehnično-higienskih pogojev dela je pokazala, da so uprave podjetij v sodelovanju z delavci in delavskimi inšpektorji ter tovarniškimi higieniki kljub včasih velikim objektivnim težavam dobro uredila delovna mesta. Temu je delno tudi vzrok, da se je sicer visoko stanje nevarnosti zboljšalo. Nevarnosti so letos v primeri z letom 1946 padle in to povprečno za 15 do 18%. Še vedno pa je osnovna naloga, da

se zmanjša število obratnih nevarnosti na minimum. Ker nad 50% nevarnosti povzroča delavstvo samo iz nepravilnosti in nepoučenosti ter zaradi tega, ker ne uporablja tehnično-zavarovalnih sredstev, morajo delavski inšpektorji s predavanji prikazovati delavstvu važnost tehnične zaščite dela in kaj pomeni sleherni izpad delovne sile.

Pri izvedbi plana je najvažnejše pravilo dvig produkcije. Da bomo to dosegli, je treba pravilno nagrajevati delavce — Tisti, ki norme višje presegajo, morajo biti višje nagrajeni. Da bi se povečal odstotek delavcev, ki delajo po normah, je GO ES sestavil predlog, kako sistematično uvajati norme. Ta predlog je bil sprejet že letos januarja. Obratne tarify komisije so že takrat dobile nalogo, da prično uvajati norme, inspekcije dela pa morajo obratnim tarifnim komisijam posvetiti največjo pozornost, kar ravno te komisije usmerjajo delo podjetja.

Normirano delo naj bi letos doseglo vsaj 80% vsega dela. Po nepopolnih podatkih pa dela po normah 50–60% delavcev. Visok je odstotek normirane dela v rudarstvu, kjer je pri jamskem delu zaposlenih približno 70–80% delavcev po normah. Edino akordno in normirano delo lahko privede do dviga produkcije. Zato je treba preprečevati delavce, da je to najpravišnji način nagrajevanja po opravljenem delu. Tarify komisije lahko pritisnejo na upravo podjetja, ki še niso uvedle norm. A tudi tam, kjer so norme že upeljane, se poraja novo vprašanje. Sedanje norme so preizkusne, pričeti pa bo treba uvajati tehnične norme, pri tem pa niso računali zmogljivosti strojev. Delavci so tako dosegli visoke plače, ki so jim jih morali kasneje znižati. Tak postopek je seveda vzbudil upravičeno neznanje do norm. — V Sloveniji imamo registriranih v zveznih in republikanskih podjetjih norme za 130 obratov, kar je absolutno premalo. Zelo važno je, da tudi komunalna podjetja uvedejo norme. Inspekcije dela se morajo še posebej zanimati za delo teh podjetij in jim nuditi pomoč. Brez norm, brez akordnega dela ni pravega tekmovalstva, ni mogoče proglasiti udarnikov. V planu je dal nalogo vsem glavnim odborom, da sindikalne organizacije pospešijo upeljavno norm. V prihodnjem letu moramo dvigniti normirano delo na 90%. To bo naš delež v petletnem planu.

Konferenca nadaljuje s svojim delom. O nadaljnjem poteku bomo poročali.

Nova podjetja, ki so izpolnila letni proizvodni plan

NAŠE NAJVEČJE USNJARSKO PODJETJE REPUBLIKE SLOVENIJE »STANDARD« V KRANJU

Dne 13. dec. ob 13. uri je tovarna podplatnega usnja Standarda v Kranju 17 dni pred potekom roka izvršila svoj plan.

Da bi zamogli pravilno oceniti ta uspeh delovnega kolektiva se moramo ozreti na začetek delovanja te tovarne.

Upravnik, tov. Bračič Danilo, ki je bil določen za postavitev tovarne v obrat, se je znašel koncem novembra lamskega leta sredi dvoristi v tovarnem avtomobilu, kjer je opravljal svoje posle mesec dni v kabini, ker ni bilo za pisarno niti enega uporabnega prostora. Delovni kolektiv, ki je bil po številu še majhen, se je z vso vnetostjo vrgel na delo v tej tovarni. Tempo dela je rastele iz dneva v dan in je tovarna začela z namakanjem kož že zadnji dan preteklega leta. V tem mesecu sta se kontrolirala dva velika lužina soda in dva izpiralna soda. Stroji za odstranjevanje mesa, ki je že 15 let stal neraben, smo obnovili tako, da še danes odlično služi svojemu namenu. Druge stroje je morala tovarna nabaviti iz raznih tovarn, ki so bile v likvidaciji. Kljub pomanjkanju delovne sile, prevoznih sredstev ter montaže teh strojev je tovarna nemoteno izpolnjevala svoj plan. Poleg tega je vršila velika adaptacijska dela ter pripravljala objekt za objektom tovarne, da bi povečala zmogljivost večje produkcije. Montirala je štiri »Triumf« sode, za katere je bila pri dveh vseh armaturah, pri drugih dveh je pa bila armatura, razen osti in ležajev, napravljen doma. Napravili sta se ključavničarska in mizarska delavnica, ki že vsaka zse predstavlja podjetje.

Že v mesecu marcu so se pokazali prvi rezultati kolektiva. Plan produkcije je bil sestavljen na podlagi 200% povečave tovarne. Varianta se iz tehničnih razlogov ni sprejela, toda kljub temu je ostal plan isti. Sama razdelitev plana se je večala iz meseca v mesec, tako, da je v aprilu in maju za 44%, v juniju za 96%, v avgustu za 152%, v septembru za 177%, v oktobru za 213%, v novembru za 244% in v decembru za 255%, napram marcu. Zadnje četrtletje plan ni ostal pri teh 3, ampak se je dvignil za vse zadnje 3 mesece tega leta na 419%, oziroma v decembru z obvezo, ki jo je delovni kolektiv pred kratkim sodelal na 450%. Produkcija je sama iz dneva v dan rastla.

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV V CELJU

Tovarna za proizvodnjo kemičnih izdelkov v Celju je 11. t. m. v celoti dosegla svoj letni proizvodni plan. Glavni izdelki tovarne so: litopon, minij, svinčena glajenka, ultramarinska barva, modra galica, kromogal in natrijev sulfid. Z neumornim prizadevanjem delavstva je

Ob četrti konferenci LSM Ljubljanske univerze

Ljudska študentska mladina se je že ob svoji ustanovitvi takoj po osvoboditvi znašla pred konkretnimi problemi. Okupator je zapustil opustošene predavalnice, institute, knjižnice in študijske prostore — vse to je bilo treba obnoviti s lastnimi rokami, da se državi prihranijo sredstva za druge nujne stvari. Socialni položaj študentov je bil slab, omogočiti jim je bilo treba hrano in stanovanje, jim dati podporo v denarju in obleki. Vsi študentski domovi so bili opustošeni; tu je priskočila na pomoč ljudska oblast s potrebnim kreditom.

Vzgoja mlade napredne inteligence, preusmeritev univerze v središče nove napredne znanosti marksizma-leninizma, dvig žive zavesti, da so študenti del ljudstva, da izhajajo iz njega in da morajo njemu posvetiti vse svoje delo in svoje znanje. — To so bile naloge v času po osvoboditvi. Treba je bilo vključiti študente v obnovo, treba je bilo dvigniti kulturno-prosvetno delo na univerzi in ga tudi prenesti na srednje šole, med kmete in delavce v tovarnah. Te naloge je opredelil Rato Dugonjić na konferenci beograjskih študentov za leto 1946., ko je dejal, da moramo rešiti vprašanje študija tako, da bodo iz naših vrst izšli pedagogi, ki bodo vzgajali mladino, po drugi strani pa vse svoje delo vezali na napredek, na politični, družbeni in ekonomski razvoj naše države, ker brez takega razvoja ni razvoja ne študentov, ne univerze.

Rezultat razdobja od I. do II. konference je bil ta: organiziran kolektivni študij, izdanih okoli 20.000 strani skript, trije obnovljeni študentski domovi, študentska menza, izplačane enkratne podpore v znesku 88.400 dinarjev, stalne podpore, podpora študentom v obleki (vrednost 76.000 dinarjev), obnovljeni študijski prostori: centralno tehnično poslopje, kemični inštitut, medicinska fakulteta in druga.

Na II. konferenci si je LSM na osnovi napak in v skladu z razvojem našega življenja, postavila nove naloge: dvig rezultatov v študiju, kontrola študija, bratstvo in enotnost vseh jugoslovanskih narodov, čim tesnejše sodelovanje z delavsko in kmečko mladino, organiziranje delovnih, zdravstvenih in kulturnih ekip, dokončno urediti socialni in zdravstveni položaj študentov, dvigniti kulturno-prosvetno delo, fizikulturo, neizprosnost se boriti proti ostankom fašizma, za čistost znanosti.

Te obveze niso ostale samo na papirju. Tehnika je odprla svoj novi strojni inštitut, elektrotehniki so sodelovali pri

elektrifikaciji Bloške planote, veliko število študentov se je udeležilo gradnje mladinske proge Brčko—Banovič, delovna brigada z univerze je oskrbela študentske domove z drvmi, organizirane so bile študentske predstave v gledališču, kulturno-prosvetne ekipe so šle po vaseh in delavskih središčih, na univerzi se je vršila borba za pogluben strokovni študij in študij marksizma-leninizma. Ustanovitev študentskega fizikulturnega društva in različne fizikulturne prireditve so imele namen pritegniti čim več študentov.

III. konferenca je ugotovila dvig uspehov za 1,5% od predloženih, sodelovanje v političnih delovnih akcijah pri obnovi in izgradnji naše domovine. Izdelanih je bilo nad 330.000 strani skript, organiziranih je bilo veliko študijskih krožkov, štipendije za l. 1946. so znašale 1.604.000 din. obnovljenih je bilo 5 štud. domov, osnovan je bil zdravstveni fond in organizirano okrevanje v Gorah. Obenem je odkrila vrsto napak organizacijskega značaja.

Razvoj dela se je po tej konferenci z vedno večjo intenzivnostjo usmerjal v študij, sledeč smernicam, ki jih je dal maršal Tito: »Študentom priporočam, da vse svoje sile posvetijo učenju. Potrebno nam je veliko inteligence. Nimamo dovolj kadrov in to nas precej ovira pri obnovi v naši industriji in našem kmetijstvu. Pričakujemo od vas, da bomo dobili nove kadre...« Seveda to ni odmaknilo študentov od življenjskega dogajanja in jih zaprla v kabinete. Nasprotno LSM je skušala da pomaga pri obnovi in izgradnji, da študenti najdejo pravičen odnos znanosti do življenja. Tako so arhitekti delali načrte za razne objekte na mladinski progi Samac—Saraievo, montanisti so izvedli več delovnih ekskurzij v Hraščnik, tov. Kolhne je izboljšal sistem naprave v rudniku in s tem omogočil dvig produkcije; študenti iz vseh fakultet so dopisovali v časopise in revije s članki iz svojih področij in s tem pomagali pri izobrazbi ljudstva. Študenti so se udeležili gradnje proge kot graditelji in strokovni voditelji.

Iz vsega tega vidimo pot usmerjanja dela in življenja študentov: v razdobju obnove je bil močan poudarek na sodelovanju študentov pri obnovi, s postopnim prehodom v graditev naše domovine — v gospodarsko močno deželo, pa na poglavitni strokovnega študija v zvezi z ostalimi političnimi in gospodarskimi problemi.

Ni dvoma, da ta stvar ne bi uspela, če ne bi bilo močne študentske organizacije. Ta organizacija, ki se je rodila ni šablonska, ampak je živo telo s smotrom vzgojiti mlado napredno inteligenco. Da je ta organizacija živa, nam dokazuje že razvoj njenih organizacijskih oblik. Inicijativni odbori so prešli v voljene odbore po oddelkih, fakultetah. Z usmeritvijo v obnovi so bili poleg teh politično-organizacijskih odborov ustanovljeni še strokovni odbori z nalogo skrbeti za študij, poleg tega so bile ustanovljene tekmovalne in kontrolne komisije. Ti odbori pa so, sčasoma postali nekaj birokratske upravnice, zato so pozneje odpadli. Vzrok vsem tem spremembam je bilo iskanje organ. oblik, primernih zahtevam študentskega življenja. V času po III. konferenci je organizacija zajela nad 80% študentov, s tem je dobila široko osnovo, organizacijsko pa je bila še vedno premalo čvrsta. Toda tudi to smo odpravili deloma z reorganizacijo, deloma s strožim merilom pri sprejemanju članov in z poslednim izvajanjem statuta LMS. Študentom je uspelo postaviti močno organizacijo s sodelovanjem velike večine slušateljev, da je svoje delo usmerjala po zahtevah časa, da je prišla k naradni graditvi svojih kadrov, sposobnih za delo v petletnem planu.

Današnja IV. konferenca LSM bo pregledala vsega izvršenega dela, na podlagi napak in uspehov bo pokazala nove smernice in bo obenem nova manifestacija naše volje do študija. IV. konferenca LSM-a mora pomeniti prelomnico v našem delu.

omembe vredne. Podjetje si je za letošnje poslovno dobo postavilo razmeroma zelo visok plan prometa, ki ga je bilo treba izvršiti, čeprav razsežnost prodajnih prostorov ni bila zadostna.

Medtem ko so nabavljali NaMe z vso požrtvovalnostjo na terenu zbirali blago, sklepali pogodbe in kontrolirali dobave, je prodajno osebje v utesnjenih prostorih in zlasti poleti, v komaj znosnih delovnih pogojih opravilo svojo plansko nalogo. V enajstih mesecih tega leta je bilo v Naminih prodajalnah čez en milijon in pol kupecev, ali z drugimi besedami, v tem času je povprečno vsak Ljubljančan najmanj petnajstkrat kupoval pri NaMi.

Če pomislimo še na to, da je podjetje v tem razdobju znalo planirane rezijske stroške za 27%, potem lahko mirno trdimo, da je NaMa v Ljubljani en mesec pred zaključkom poslovnega leta v resnici izvršila svoj letni plan in tako izpolnila vsa pričakovanja, ki jih od podjetja zahteva načrt in pa dnevne potrebe delovnega ljudstva.

Za prihodnje leto pripravlja podjetje še višji plan prometa glede na otvoritev najmodernejše trgovske poslovalnice v palači gradbenega ministrstva, ki bo odprta z novim letom.

Izdajanje potrošniških potrdil

Ministrstvo za trgovino in preskrbo je založilo enoten obrazec »Potrošniških potrdil«, katere bodo imeli na zalogi krajevni, oziroma rajonski ljudski odbori.

Vsi okrajni, oziroma mestni ljudski odbori so prejeli potrdila tekom včerajšnjega dne in so jih dolžni takoj dostaviti krajevnim, oziroma rajonskim ljudskim odborom najkasneje do danes 14. t. m. zvečer.

Vsa podjetja in ustanove opozarjamo, da morajo izpolniti obrazce po danih točkah in jih takoj izdati svojim uslužbencom. Potrošniška potrdila morajo biti brezpogojno do 18. dec. 1947 izpolnjena in predložena krajevnim, oziroma rajonskim ljudskim odborom.

Na dani rok posebej opozarjamo, ker sicer upravičenci nakaznic ne bodo pravočasno prejeli. — (Lz pisarne MTP).

Navodila za delitev živiliških nakaznic za mesec januar 1948

I.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo je za delitev živiliških nakaznic za januar 1948 izdalo nove obrazce »Seznam upravičencev«, kateri se pa bistveno ne razlikujejo od dosedanjih. Tolmačenja za nove rubrike so v navodilih na obrazcih. Za mesec januar se izpolnita oba obrazca istočasno in se bodo tudi nakaznice istočasno razdeljevale.

II.

Naloge OLO so sledeče: 1. 17. decembra pozovejo vse KLO-je, da ta dan pravočasno dvignejo na sejo okrajnega odbora tiskovine, katere bo pravočasno dostavilo Ministrstvo za trgovino in preskrbo. Ob tej priliki pojasnijo KLO-jem tudi nastale izpremembe in jih zadolžijo, da izpolnjene obrazce vrnejo brezpogojno 21. dec. skupno z naročilno za nakaznice III. in IV. kategorije.

2.) Od 21. dec. do 23. dec. pregledate vse sezname in potrošniška potrdila in črtate vse neupravičene, v kolikor bi bili vnešeni v seznane. Na novo smejo biti vnešeni le oni, ki so se medtem vključili v delo in predložili potr. potrdila. 3. 23. in 24. dec. dostavite v dvojniku prekontrolirane in pravilno sešete obrazce SUM 2, ločeno za delavce in nameščence z družinami in »ostale« upravičence. Sezname morajo biti podpisani od okrajnih funkcionarjev. Nakaznice bo Ministrstvo za trg in preskrbo dostavilo 27 in 28. XII. 1947. 4. Krajevne ljudske odbore pozovete, da dvignejo nakaznice 29. XII. 1947. Opozarjamo okrajne ljudske odbore, da organizirajo delo pri izdaji nakaznic na sličen način, kot je bilo v preteklem mesecu in da morajo dnevno spremljati in kontrolirati delo krajevnih ljudskih odborov. Formirati je treba leteče ekipe in ves posel zaključiti v postavljenih rokih.

III.

Naloge KLO-jev: 1. Takoj ko dvignejo tiskovine (17. dec.) začnejo z izpolnjevanjem ter se pri tem poslužujejo decembrskih spiskov, vendar morajo imeti za vpis delavcev in nameščencev ter njihovih družin kot kritje potrošniško potrdilo družinskega poglavarja. V prvi seznam je vnesti tudi gozdne delavce z družinami, čeprav prejemale Nav-nakaznice. Potrošniška potrdila morajo gozdni delavci prav tako predložiti krajevnim ljudskim odborom. 2. Krajevni ljudski odbori morajo sezname izdelati v dvojniku in podpisane od odgovornih funkcionarjev predložiti okrajnemu odboru brezpogojno 21. decembra 1947. 3. 29. dec. 1947 dvignejo krajevni ljudski odbori nakaznice na okrajnem odboru in jih razdele potrošnikom 30 in 31. dec. 1947.

IV.

Reklamacijski spiski, v katerih smejo biti vnešeni samo delavci in nameščenci ter njihove družine, morajo biti gotovi do 5. I. 1948 Okrajni ljudski odbori dvignejo nakaznice po teh spiskih 7. I. 1948 na Ministrstvu trgovine in preskrbe. Po tem datumu se nakaznice ne bodo več razdeljevale.

Obračune za januarske nakaznice je sestaviti do 14. I. 1948. Vsi ostali predpisi o delitvi nakaznic, kategorizaciji itd. ostanejo še nadalje v veljavi.

Lz pisarne ministrstva za trgovino in preskrbo

Glavni štab delovnih brigad v Ljubljani sporoča,

da bo zadnja delitev zlatih značk v letošnjem letu 22. decembra. Zadnja delitev srebrnih in bronastih značk pa bo 23. decembra po posameznih rajonih in okrajih.

Proglasitev udarnikov rudnika Zagorje

V nedeljo, dne 7. t. m. je bila dvorana Fiskalnega doma v Zagorju nabito polna. Naši rudarji in nameščenci, kakor vsa uprava rudnika so prisostvovali slovesni proglasitvi udarnikov in delitvi nagrad tehničnim in administrativnim nameščencem, ki so se najvidneje izkazali v delu za čim večjo produkcijo v letu 1947. Najčastnejše sta se izkazala tovariša Ferdo Burkelje in Alojz Obreza, prvi kot štirikratni udarnik, drugi kot najboljši tehnični jamski paznik. Prejela sta oba nagrado 2500 din in pohvalo od General. direktorja za premož v Beogradu. Bazenska uprava v Trbovljah pa je obdarila 8 trikratnih udarnikov z blagom za obleko. Nagrado

po 2000 din je prejelo tudi 14 dvakratnih udarnikov, prav tako so bili deležni nagrad ostali na novo proglašeni udarniki, vseh 32 po številu, ki so tudi prejeli udarniške izkaznice. Končno so tehnični vodje posameznih obratov razdelili skupno 150 najboljšim in administrativnim nameščencem pohvalna pisma in denarne nagrade od 3000 din navzdol. Tovariš Zakrajšek pa je izročil rudniku kot kolektivno pohvalo v imenu GO ESS. Od zveznega tajništva v Ljubljani je rudnik prejel tudi še diploma, kot drugi najboljši rudnik v Sloveniji v zveznem tekmovanju, ki jo je izročil tov. Skrinjar.

Direkcija gozdnega gospodarstva v Postojni napoveduje tekmovanje

Tekmovalno napoved direktorja gozdnega gospodarstva v Kočevju, objavljeno 10. dec. v »Ljudski pravici«, smo sprejeli in napovedujemo vsem gozdnim gospodarstvom Slovenije tekmovanje:

1. da bo izpolnjen plan oddaje gozdnih sortimentov za tuzemstvo 27. 12. 1947;
2. da bo izpolnjen plan žaganega lesa za izvoz 27. 12. 1947;

3. da bo izpolnjen plan žaganega lesa (oddaje za inozemstvo) 28. 12. 1947;
 4. dostaviti do 31. 12. 1947 lesnoindustrijskim obratom svojega okoliša rezervno hlobovine za dvomesečno normalno obratovanje.
- Tudi direktor gozdnega gospodarstva v Nazarij nam sporoča, da sprejema tekmovanje, ki ga je napovedalo kočevsko gozdno gospodarstvo.

Obnova v postojnskem okraju

Takoj po osvoboditvi so po vsem okraju začeli obnovljati porušene domove. Velik del oškodovancev je takoj uvidel velik pomen obnovitvene zadruge in se je v isto tudi vključil, še več, v zadruge so se vključili tudi nepogoreli z namenom, da s tem podprejo iniciativno zadrugo in jim na ta način pripomorejo pri njih delovanju. Tako imamo do danes v okraju 7 obnovitvenih zadrug, v katere je vključenih 476 članov, t. j. vsi pogoreli in dober odstotek nepogorelecev.

Med vojno je bilo na teritoriji okraja uničenih 172 stanovanjskih hiš in 210 gospodarskih poslopij. Pri tem sta bili najbolj prizadeti vasi Gorenje in Volče.

Vas Gorenje so Nemci v prvi svoji ofenzivi leta 1943 docela požgali. Takoj po svobodi so začeli obnovljati vsake zase, z lastnimi sredstvi, a kmalu so uvideli, da je treba tu skupnega dela, sodelovanja. Ustanovili so obnovitveno zadrugo Bukovje, katere vključuje vasi: Gorenje, Predjama, Belsko, Studeno, Bukovje in Strmca.

Mladina je ustanovila svoj delavski bataljon, v katerega so bili zajeti mladinci iz zgoraj navedenih vasi. Požgane vasi, požgani domovi so mladino spodbujali k neumornemu delu. Delali so pod pekočim soncem, delali so ob luninem svitu in bilo je več primerov, da jih je polnoč še dobila na gradilišču, ko so strešno opeko spravljali na strehe in podobno. Po končanem delu so zaključili s petjem in godbo ter rajanjem na vasi.

Ta aktivnost mladine je zaktivizirala še ostale prebivalce vasi, da je vsak dal od sebe vse, kar je bil v moči. Ni bilo vprašanje, kateri voznik bo šel po opeko, cement ali drug gradbeni material, vsak se je prostovoljno odzval, da se prizadeje čim prej pripomoče do strehe.

Tudi najmanjši, pionirji, niso držali rok križem. Sam sem bil priča, ko je pred tedni pripeljal kamion zidno opeko v vas, kako so tovor sami razložili. Ako iz vsega tega potegnemo zaključek, bomo ugotovili, da je obnovitvena zadruga Bukovje do danes obnovila 50% požganih stanovanjskih hiš in 95% gospodarskih poslopij in da je s 4.000.000 din kredita napravila dela v vrednosti 16.000.000 din.

Drugačno pa je delo obnovitvene zadruge Postojna, ki ima vse možnosti učinkovitega dela in je v dveh letih svojega obstoja obnovila vsega skupaj pet stanovanjskih poslopij in dve gospodarski. Kaj je vzrok nedelavnosti? Napačno bi bilo iskati krivdo ne vem kje, pač pa tam, kjer jo je iskati, t. j. najprej pri upravnem odboru obnovitvene zadruge, ki ima premalo

prekop. Za namakanje Vidovega polja so na zgradili 4 km dolg namakalni prekop. Med petletko bodo opravili velika melioracijska dela, na hercegovinskih kraških poljih, tako da se bo struktura kmetijstva bistveno spremenila.

Z obratovanjem je pričela prva najmodernejša tovarna igrač na Balkanu

Na praznik AVNOJ-a se je v Novem mestu vršila za naše delavstvo pomembna proslava — otvoritev obrata največje tovarne igrač na Balkanu. Kompirirani stroji so nameščeni v bivši tekstilni tovarni na Ragovski cesti, ki jo je renoviralo v te namene gradbeno okrajno podjetje »Krka«. Produkcija tovarne bo tolikšna, da bo zalagala s svojimi proizvodi celotni trg v naši državi in še bo blaga dovolj za izvoz v druge države. Ti izdelki so se pri nas doslej izdelovali zgolj na obrtni način. Nova velika tovarna igrač bo pa že do prve polovice prihodnjega leta opremljena z več novimi — najmodernejšimi stroji, ki so potrebni v tej stroki za raznovrstno obdelavo lesa. Večje število prevzetih delavcev bo uprava podjetja poslala v šolo in prakso. Tovarna bo zaposlila par sto delavcev. S fužijo lesne industrije v Straži — parketarnice in lupilnice, ki bo duša novemu obratu, pa bo zaposlenih preko 600 oseb.

Na tehnični fakulteti je bilo leta 1935. vpisanih 16 študentk, danes pa jih študira 237

Na vseh fakultetah ljubljanske univerze študira sedaj mnogo več deklet kakor v bivši Jugoslaviji. Pa še med tistimi je bilo precej študentk, ki so se vpisale na univerzo zato, ker je bilo moderno biti akademičarka; take seveda navadno študija niso dokončale. Mnogo pa jih je bilo, ki bi rade študirale, pa niso imele materialnih sredstev. Danes je s štipendijami dana možnost vsaki in vsakemu, da lahko študira. Seveda mora vsak končati študije v določenem roku. Tako bo vedno manj takih, ki študirajo zaradi mode. Tudi na farmaciji ne bodo mogle ostati dolgo.

Na medicinski fakulteti je bilo n. pr. 1935. leta vpisanih 44 študentk, v letošnjem semestru pa jih študira 296. Filozof je bilo istega leta nekaj nad 200, zdaj jih je 312. Posebno pa se je dvignilo število na tehnični fakulteti, kjer je bilo takrat vpisanih 16 študentk, danes pa jih študira 237. Enako število jih je tudi na gospodarski fakulteti. Na agronomski fakulteti, ki je bila šele letos ustanovljena, pa jih je 32.

Na tehnični fakulteti so v vseh oddelkih dosegli plan vpisa, razen na gradbenem in rudarskem oddelku. Elektrotehnična in strojna sta plan celo prekočili. V vseh oddelkih so v lepem številu zastopane tudi žene. Farmaceutik je 73, kemičark 71, arhitektk 39, elektroinženir 9, gradbenice 10, strojničark 7 in tako dalje.

POSTATI HOČE RUDARSKI INŽENIR

Radojčin Radmila iz Vojvodine, ki je edina na rudarskem oddelku, hoče postati rudarski inženir. V Vojvodini ni dosti mislila na ta poklic. Ko pa je prišla



V kemičnem laboratoriju

v Slovenijo, je dobila v roke knjige o rudarstvu. Veliko zanimivega je bilo v njih. Začela jih je čitati. Tako se je odločila za montanistiko.

Najprej je šlo težko, saj je imela te žive tudi z jezikom. »Vendar se da z voljo vse doseči,« pravi Radmila. »Dokazati hočem, da tudi ženska lahko izvršuje ta poklic, samo če hoče.« Letos študira drugo leto in je napravila že precej izpitov. Med njo in tovariši pa ni prave povezave, čeprav bi si z medsebojno pomočjo mnogo olajšali študij.

STUDENTKE KEMIJE NE ZAOSTAJAJO ZA UDRARNIKI

V kemičnem laboratoriju je med drugimi pomožni asistenti tudi študentka kemije Sonja Kandare. Dopoldne ima predavanja, popoldne pa asistira v laboratoriju — pomaga študentom pri vajah.

POJASNILA K IZVAJANJU DAVČNE ODMERE KMETOM

1. Stroški za zdravljenje davčnega zavezance ali članov njegove rodbine se ne morejo upoštevati kot režija pri ugotavljanju osnove za davčno odmero. Kot režija se smejo v smislu zakona upoštevati le takšni izdatki, ki so bili potrebni za doseganje dohodka (n. pr. izdatki za škropljenje, gnojenje, tuje delovno silo itd.). Stroške za zdravljenje mora davčni zavezanec pokriti iz čistega dohodka, ki mu ostane po vplačilu davka.

2. Previzitek, ki ga daje davčni zavezanec v naravi ali v denarju svojim staršem ali kakim drugim osebam, se ne more upoštevati kot režija, ko se ugotavlja njegov davku zavezani dohodek. Previzitek namreč ni izdatek, potreben za doseganje dohodka enega leta, ki je predmet obdavčbe, nego je breme, ki ga je moral davčni zavezanec prevzeti, da je sploh dobil posestvo, ki mu daje dohodek. Zato mora davčni zavezanec previzitek poravnati iz čistega dohodka, ki mu ostane po plačilu davka.

3. Prejemki upravitelja, ki upravlja posestvo zaradi neodobnosti njegovega lastnika, se odbijejo pri ugotavljanju davčne osnove za to posestvo. Pač pa se ti prejemki kot upraviteljev dohodek obdavčujejo pri njem.

4. Če je davčni zavezanec porabil letni dohodek za obnovo v vojni porušene hiše, ki jo je kupil po vojni, se mu mora kljub temu ugotoviti davčna osnova v skladu z doseženim dohodkom in popraviti odmera davka, če so za to podani pogoji (večji dohodki z ozirom na velikost posestva, ali na vrsto kulture — vinograd — ali na bližino mest itd.) V izvirnem postopku pa se bo ugotovila njegova plačilna zmogljivost in temu primerno ukrepanje.

5. Davčnim zaslančnikom, ki imajo dohodek od zemlje se rubijo pridelki, prašiči in živine v kolikor niso neobhodno potrebni za obdelovanje posestva in za preživljanje davčnega zavezance in njegove družine. Šele če takih predmetov ni, naj se rubijo drugi predmeti (pohištvo, radio aparati itd.) Zarubljene predmete je pri popisu treba oceniti po uradno določenih cenah.

Iz ministrstva za finance LRS.



V risalnici

Sonja se je že v četrti gimnaziji odločila za ta poklic. Samo skrbelo jo je, kje bo dobila denar za to. V bivši Jugoslaviji je bil namreč študij kemije zelo drag. Za vaje v laboratorijih je moral vsak dijak plačevati mesečno precejšen znesek, ki ga Sonja ne bi zmogla.

Med okupacijo so jo zaprli. Študij na gimnaziji je bil prekinjen. Nadaljevala ga je po osvoboditvi. Nato se je vpisala na univerzo. Sedaj je ni več skrbelo, kje bo dobila denar za kemične vaje, saj so brezplačne. Z vsa verno se je lotila študija. Po nekaj mesecih je postala pomožni asistent.

Tudi druge študentke študirajo uspešno in ne zaostajajo za tovariši, čeprav so nekatere že poročene in matere. Ne katere se lahko kosajo z vsakim najboljšim študentom. Med najboljšimi sta tudi tovarišica Fedora Brešan in Kramarič Ljubica. Študijskega plana pa še niso dosegli. Treba se bo še bolj potruditi.

ČEZ DVE LETI MORAM BITI GRADBENI INŽENIR

Na gradbenem oddelku se mrzlično pripravljajo na izpite, ki so pred duri. V učilnici tretjega letnika visi na steni grafikon, ki kaže, koliko izpitov je vsak

že naredil, in obveze posameznika do februarja meseca. Največja obveznost je za prvi državni izpit obvezala samo tovarišica Karmen Jež.

Tovarišica Karmen je ena najboljših študentk, ki se je že v gimnaziji odločila za tehniko. Ko se je po osvoboditvi vpisala na gradbeni oddelk, je takoj pokazala uspehe. Kmalu je tudi ona postala pomožni asistent.

Kljub obširnemu študijskemu programu dosega uspehe tudi ostale študentke. Med najboljšimi je tudi Ksenija Čepin. »Čez dve leti moram biti gradbeni inženir,« nam je rekla. »Potem bom odšla tja, kjer me bodo potrebovali.«

Plana vpisa pa na gradbeni niso dosegli. V letošnjem šolskem letu bodo morali zato še večkrat kakor lanske leto predavati na gimnazijah o samem študiju na gradbenem oddelku, načinu študija, potrebah po strokovnih kadrih na gradbiščih itd. S takimi predavanji bodo vzbudili zanimanje in interes pri dijakih in dijakinjah, ki se bodo z veseljem vpisali na gradbeni oddelk. Sklenili so, da bodo s takimi predavanji pričeli že v božičnih počitnicah.

SMALC MATEJA JE DOSEGLA ŠTUDIJSKI PLAN

Od študentk je na strojem oddelku dosegla študijski plan samo tovarišica Mateja Smalc. Študij ji ne dela težav, čeprav ni lahak. »Treba se je razdeliti čas,« nam je rekla, »pa lahko delaš tudi pri organizaciji LŠM, greš na prostovoljno delo, na prago itd. Pri nas imajo pri študiju največje uspehe tisti, ki se udeležujejo v vseh delovnih akcijah in v sami organizaciji LŠM. Tisti pa, ki se temu delu izmikajo in se izogovarjajo na študij, nimajo dobrih uspehov.«

Tovarišica Mateja se bo specializirala za fino mehaniko. Zanimajo jo avtomobilski motorji in podobno.

Tako bodo tudi žene pomagale pri izgradnji naše domovine. Petletni plan zahteva veliko število kvalificiranih delavcev ter srednjih in višjih strokovnih kadrov. Če hočemo doseči potrebno število, se mora v strokovne tečaje, nižje, srednje in višje šole vpisati še več žena. S tem ne bodo samo pomagale izpolniti petletni plan, temveč se bodo tudi osamosvojile in postale resnično enakopravne.

Mnogo deklet in žena je to razumelo, saj danes skoro ni tečaja ali šole, kjer ne bi bile vpisane. Toda treba je prirediti še nove.

P. D.

Dopisi »Ljudski pravici«

Nova tovarna konfekcije v Šoštanju

V Šoštanju je bila pred kratkim zgrajena tovarna konfekcije, ki zaposluje 35 žena. Podjetje opravlja MLO.

V tej tovarni izdelujejo predvsem perilo in obleke za otroke. V zadnjih tednih je prodajala šoštanjska zadruga obilo te konfekcije in marsikateri materji se

je olajšalo srce, ker je lahko primerno oblekla svojega otroka. Žene pa so se spomnile tudi otrok v Domu igrice in delarje so najbolj potrebne obdarile. Nabavile so na svoje stroške blago in sešile za 37 otrok obleke in srajčke.

Obnova prosvetnega doma v Prestranku

Vojna nam je zupustila bivo »Casa Balilla« v obupnem stanju. Vrata in okna so bila vsa polomljena, streha vsa razdrta in del zidovja je bil porušen. Še bolj obupno je bilo v notranjosti — strop je razpadel zaradi podre strehe in leseno ogradije je začelo gniti, oder je bil ves razbit in ostali so le še ozorki papirnatih knjiž.

Stavba je na zelo primernem prostoru in zato smo sklenili že spomladi 1946. leta, da začnemo z obnovo.

Ker ni bilo gradbenega materiala smo zakrpalni streho s strešno lepenko, vendar so se preostale eternitne plošče vedno bolj razmikale. Položili smo 180 m² novega poda in nato začeli postavljati oder. Vse to je moralo biti gotovo do 8. decembra 1946, ko smo tovarišu Ivanu Vadrnalu, ki je padel kot talec odkriti spominsko ploščo in posvetili ta dom.

Delo je bilo težko, posebno, ker je bilo treba takrat zbrati 32.000 lir, imeli pa smo le 500 lir. Vendar smo to težavo premagali s sodelovanjem ljudstva in uredili oder do 8. decembra 1946.

Letos smo uvideli, da ne bo stavba za dolgo, če je ne pokrijemo, kajti ob deževnih dneh je bilo polno vode v dvorani in zgodilo se je, da smo morali imeti med predstavo odprte dežnike. Dela smo se lotili takoj in danes je stavba pokrita.

Ljudje so prispevali pri vseh teh delih 765 prostovoljnih ur. Krajevni ljudsko prosvetni svet je sklenil na svoji redni seji, da bo leta 1948, popravil v domu tri sobe, vsa okna in tla nabavili klopi za 300 ljudi, napeljali elektriko v vse prostore in pobelili stavbo na zunanji strani. Pri obnovi doma se je najbolj odlikovala vas Prestranek. Izmed posameznikov pa so bili pohvaljeni naslednji tovariši: Tominc Anton, Mislej Ivan, Mislej Anton in Sluga Ivan.

T. A.

KAZNOVANI KRŠILCI UREDBE O OMEJITVI ELEKTRIČNE ENERGIJE

Radji katastrofalne suše v letošnji jeseni je bila vlada Ljudske republike Slovenije primorana, da izda in objavi v vsem časopisju Uredbo o omejitvi porabe električne energije. S to uredbo je bilo treba energično poseči v gospodarstvo z električno energijo, da bi se zagotovilo nemoteno in prvenstveno obratovanje naše glavne industrije, na kateri slone osnovne planske naloge. Radji tega je uredba določila razne kategorije za porabo električnega toka in pod kategorijo »D« prepovedala:

1. kuhanje in gretje z električno energijo in

2. delo s kmetijskimi stroji na električni pogon. Za vse kršilce te uredbe je predvidena kazen odvzema prostosti, ali prisilnega dela brez odvzema prostosti do 1 leta, ali denarna kazen do 20.000 dinarjev, v kolikor ne gre za hujše kaznlivo dejanje.

Ministrstvo za industrijo, rudarstvo in elektrifikacijo LRS je bilo primorano, izreči kazen po 2500 din sledečim kršilem uredbe:

1. Rakunu Cvetku, posestniku v Založah št. 11, pošta Polzela, ki je dne 3. decembra 1947 ob 14. uri rabil električni tok za pogon rezilnega stroja.

2. Korentu Vinku, posestniku v Vrhu št. 9, pošta Zalec, ki je dne 1. decembra 1947 ob 7.30. uri rabil električni tok za mletje žita za domačo uporabo.

3. Semetu Francu, posestniku v Vrhu št. 8, pošta Zalec, ki je istega dne ob 7.30. uri z uporabo električnega toka mletel žito za domačo uporabo in žagal drva.

Vsi trije so uporabili tok ob času, ko je poraba električnega toka v industriji največja in so s tem dokazali, da se sploh ne zmenijo za ukrepe ljudske oblasti. Še manj pa, da bi sami imeli iz lastne iniciative obzirnost do našega gospodarstva.

Smisel teh kaznovanih in objave v časopisih je, da se celokupna naša javnost opozori na sledeče:

Naša ljudska oblast skuša svoje ukrepe in tudi omejitve posameznika nveljaviti z načinom prepričevanja in apeliranja na državljanstvo in politično zavest vsakega posameznega državljanca. Toda proti tistim ljudem, ki za ta način nimajo smisla in ignorirajo ter sabotirajo skupno delo, zna pa ljudska oblast poseči po energičnejših sredstvih in z ostrimi kaznimi uveljaviti avtoriteto svojih določil.

Zato naj bodo kazni, ki jih tu navajamo, opozorilo in opomin vsem tistim, ki bi trdočljivo ne hoteli razumeti pomena ljudske skupnosti in pomena našega planskega gospodarstva, ki ga za to skupnost ima.

Biro za tisk pri MIR.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Prva pedološka karta južnega Banata in Bačke. Opravljeno je bilo pomembno znanstveno delo za pospeševanje kmetijstva; zavod za kmetijska raziskovanja v Topčiderju je po več mesecih raziskovalnega dela izdelal zemljevid o značilnostih tal (pedološko karto) v južni Bački in Banatu. Na podlagi takšnega zemljevida je mogoče umno usmerjati kmetijstvo. Zemljevid je bil še zlasti potreben zaradi graditve prekopa Donava—Tisa—Donava. Pedološka karta kaže, da večino raziskanege zemljišča sestavlja črna, ki je znana pod rusko besedo »čornozjom«. Skupno so raziskali nad milijon juter zemlje. Zdal zavod za kmetijska raziskovanja v Topčiderju raziskuje vzorce zemlje, da ugotovi, s kakšnimi ukrepi bo mogoče povečati rodovitnost zemljišč.

Melioracijska dela v Hercegovini. Mnoga hercegovinska kraška polja so jeseni navadno pod vodo, zato jih ni mogoče obdelovati. Posebno trpijo polja: Mostarsko Blato, Imotsko-Bekijsko Blato, Popovo polje in Dabar polje. Med njimi so nekatera polja že deloma meliorirana. Zlasti mnoga dela je že doslej zahtevalo osuševanje Mostarskega Blata; med drugim so zvrtili predor za odtok vode. Prav tako so za osuševanje Imotsko-Bekijskega polja skopali kilometer dolg prekop podrobna melioracijska dela na tem polju so pa bodo začela prihodnje leto. Na Trebinskem polju gradijo namakalni

VPRAŠANJE NEMŠKIH DOBAV NA RAČUN REPARACIJ

Ustanovitev demokratičnega miru je nezdružljiva s preziranjem pravic in interesov drugih držav

je izjavil Molotov na seji Sveta zunanjih ministrov

London, 13. decembra. (Tass.) Na seji Sveta zunanjih ministrov dne 12. decembra o vprašanju reparacij je imel Molotov govor, v katerem je dejal med drugim:

Na seji 11. decembra je g. Marshall v imenu vlade ZDA podal izjavo, s katero je zahteval takojšnjo ukinitve nemških dobav Sovjetski zvezi na račun reparacij. G. Bevin se je tej izjavi pridružil v imenu angleške vlade. Nato se je priključil še g. Bidault v imenu francoske vlade. Tako so tri delegacije stopile v enotno fronto proti dobavam Sovjetski zvezi na račun reparacij. Te izjave so neosnovane in v popolnem nasprotju s tem, kar so vlade ZDA, Anglije in Francije izjavile med vojno.

Sovjetska zveza vztraja na tem, da sporazumi o vprašanju reparacij ne ostanejo na papirju, temveč da bi jih izvedli tako, kakor je bilo odločeno. Vsi pozna-jo nasprotje v tem vprašanju med Sovjetsko zvezo in n. pr. ZDA. Neosnovano škodo, ki so jo povzročili Hitlerjevci na sovjetskem ozemlju, ki so ga okupirali, so samo na sebi ocenili na 128 milijard dolarjev. Nihče ne more zanikati ogromnih izgub, ki jih je prizadela nemška okupacija sovjetskemu ljudstvu.

Drugače je z ZDA, ki na sročo niso prestale sovražne okupacije in se celo obogatile med vojno. V teh okoliščinah se seveda predstavnik ZDA lahko izjavi proti reparacijam in prid Sovjetski zvezi. Neosnovanost te izjave je toliko bolj očitna, ker je v nasprotju z obvezami, ki so jih prevzele ZDA, Velika Britanija in Francija na jaltski in potsdamski konferenci.

Vlada ZDA nam predlaga, da bi prekinili s predmeti iz tekoče industrijske proizvodnje na račun reparacij; hkrati pa molčijo o reparacijah na račun dobav strojev. Ta molk ni slučajen. Zastojne je rečemo, da so po potsdamskem sporazumu dobave strojev na račun reparacij iz zapadnih okupacijskih con Nemčije določene za 20 zavezniških dežel. Vendar pa je do 1. novembra 1947 dobilo teh 20 držav vseh ZSSR teh strojev samo za vsoto 33 milijonov dolarjev. Videti je torej, da sabotirajo reparacije, ki prihajajo iz zapadnih con. Ali je tako stanje dopustno? Ali ni smešno, da je 20 zavezniških dežel, ki imajo pravico do reparacij iz zapadnih con, v dveh in pol leta dobilo reparacij samo za vsoto 33 milijonov dolarjev? Ali se tako izpolnjujejo prevzete obveze, če se jih tako izpolni? Dokler so bili zavezniki v vojni proti skupnemu sovražniku potrebni, so jih upoštevali, jim dajali velike obljube in podpisovali obveze. Toda to je bilo med vojno.

Danes, ko je čas ustvariti mir, ostane samo še zelo malo od vseh teh obljub. Ali se tako ustvarja demokratični mir, ki zahteva, da se spoštujejo pravice in interesi narodov in da se strogo izpolnjujejo prevzete obveznosti? Ustanovitev demokratičnega miru je, v razliko od imperialističnega miru, nezdružljiva s preziranjem pravic in interesov drugih narodov in s kršitvijo prevzetih obveznosti.

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA V SOVJETSKI CONI JE MNOGO VIŠJA KOT V ZAPADNIH CONAH

Navedel sem podatke, ki kažejo, kako so izpolnili reparacije v zapadnih okupacijskih conah Nemčije. Dejansko niso storili ničesar, da bi izpolnili te obveze in vse se je omejilo na zelo bedne rezultate. Danes pa začenjajo ofenzivo proti dobavam na račun reparacij iz tekoče proizvodnje. V tej zvezi navaja ameriška delegacija argumente brez vsake vrednosti. Vzemimo na primer dejstva. Zapadne cone ne izpolnjujejo nobenih tekočih dobav na račun reparacij in vendar je in-

članke dalje: »Ta stara družba je že dolgo obojena. Naj se zgodi z njo, kakor je pravi. Naj se zruši ta stari svet, kjer je nedolžnost propadla, sebičnost uspevala in kjer je človek stradal človeka... In blagoslovljen bodi kramar, ki bo iz svojih pesmi sukal vrečice in spal vanje kavo in tobak za uboge, stare, dobre žene, ki se v našem sedanjem krivičnem svetu morda morajo odpovedovati tem prijetnostim! Če bi bil zvedel in razumel, da sta Marx in Engels izvedla medtem zlitje delavskega gibanja in socializma, kar je prerokoval in želel Heine, da sta dokazala, kako vsebuje boj proletariata proti razlovenju po kapitalu ravno elemente njegovega človeškega prepoveda — bi Heine te bojazni ne poznal in njegov razvoj v socialističnega pesnika bi šel naravnost.

Ravno pravkar preživelo razdobje kaže, kako se je Heine v tej bojazni motil. Ni bilo bolj preganjanega in potvarjanega pesnika v novejši dobi v Nemčiji, kakor je bil ravno Heine, ki ga je nemška reakcija vse dni, posebno pa še v Hitlerjevskem času skušala sploh zbrisati s sveta, in kako so ravno komunisti, kako je ravno delavski razred branil njegovo delo in ga proglasil za enega svojih velikih pevcev, ravno z marksistično teorijo se šele zdaj ustvarja prava poba in pravi pomen vsega Heinejevega pisateljskega in publicističnega dela. In ravno v Sovjetski zvezi — Heine je v celoti preveden v rusščino — je Heine silno priljubljen pesnik in njegove pesmi in članke so v času vojne proti fašistični Nemčiji tiskali v ogromnih nakladah. Iz njih, tudi iz njih je črpala sovjetska vojska silo in voljo po uničenju fašizma.

Nov pogled na pesnikovo delo znova opravičuje ponosni stavek mladega Heineja: »Bil sem dober vojak v osvobodilni vojni človeštva.«

dustrija v združeni angloameriški coni dosegla samo 35 odstotkov nivoja iz leta 1938. V sovjetski coni Nemčije se vnaprej vzemajo tekoče dobave na račun reparacij in je industrija dosegla 50 odstotkov nivoja iz leta 1938. Tako presega industrijski indeks sovjetske cone, čeprav so pogoji obnove industrije tu mnogo bolj komplicirani, industrijski indeks angloameriške cone. Vidimo torej, da dobave na račun reparacij ne samo ne škodujejo industrijski obnovi, temveč ji nasprotno koristijo. Seveda pa sovjetske oblasti v vzhodni coni Nemčije podvzemajo vse ukrepe, da bi pomagale nemški mirnodobske industrijski obnovi. Angloameriške oblasti in francoske vodijo v svojih conah drugo politiko.

Nastaja vprašanje: Kakšno politiko je treba izvajati nasproti nemški industriji, če upoštevamo, da v vseh pogojih ne smemo dovoliti obnove vojne industrije. Takša politika bi bila: vzpodbujati razvoj mirnodobske industrije tako, da bi industrijska proizvodnja v zapadnih conah prišla najmanj na 70 odstotkov nivoja iz leta 1938, t. j. dvigniti na dvojno višino današnji nivo industrijske obnove v angloameriški coni. V tem primeru bi predmeti v iznosu 10 odstotkov proizvodnje za izpolnitev tekočih dobav na račun reparacij pustili Nemcem 60 odstotkov proizvodnje, namesto 35 današnjih.

Ne smemo pozabiti, da bodo Nemci v nekem času plačali reparacije in da bo nato vsa industrijska proizvodnja ostala v njihovih rokah ter da se bo industrija sama znatno utrdila. Če tako pristopimo k problemu nemške industrije, so vsi razgovori, po katerih morajo tekoče dobave na račun reparacij znižati eksistenčni nivo nemškega ljudstva, neosnovani in samo zamegljivo dejanski položaj. Sovjetska zveza smatra, da je edina pravična politika pozitivno zadržanje nasproti obnovi nemške mirnodobske industrije. Brez dvoma bo podprlo to politiko napredka nemško ljudstvo samo.

ZAVIRANJE RAZVOJA NEMŠKE INDUSTRIJE

Zdaj pa preidimo k drugi politiki, ki je zapopadana v zaviranju obnove nemške industrije, v tem, da se Nemcem ne da možnosti obnoviti proizvodnjo strojev, proizvodnjo obkles in obnove, proizvodnjo živil, kemično industrijo in druge panoge mirnodobske industrije. Seveda taka politika olajšuje razpečevanje tuje blaga v Nemčiji, vendar pa ne sloni na zdravi osnovi. Če zaviramo obnovo nemške industrije v skrbi, da bi ne postala konkurent ameriških, angleških in francoskih industrijskih monopolov, bomo seveda v bodočnosti zavirali njeno obnovo in preprečili njeno vzpostavitev. Toda ta politika ni samo v nasprotju z interesi nemškega ljudstva, temveč tudi z interesi drugih evropskih narodov. Končala se bo neizbežno z neuspehom in bo diskreditirala agente te reakcionarne politike. Kaj vidimo?

Obljubili so reparacije deželam, ki so prenesle nemški napad, na račun nadproizvodnje nemških strojev. Vendar pa so te dobave enake ničli. Z druge strani pa ne ustvarjajo pogojev za učinkovito izrabo velikanske množice strojev, ki je na razpolago nemški industriji. Posledica tega je, da so stroji mnogih nemških podjetij že nad dve leti neaktivni in se uničujejo. Večina tovarn v Nemčiji nima možnosti pritiči z normalno proizvodnjo; kljub naporom mnogih industrijcev in tehničnih delavcev ter inženjerjev ne morejo doseči zaposlitve, ki jo želijo. Samo nekateri industrijski monopolisti, ki imajo potrebne zveze v inozemstvu, dobijo podporo okupacijskih oblasti v zapadnih conah Nemčije. To ne bi smelo več dolgo trajati. Treba se je odpovedati politiki zaviranja nemške industrije. Samo tedaj se bo pričelo gospodarsko življenje zapadnega dela Nemčije potrebno obnovljati in se bo življenjski nivo nemškega naroda dvignil.

PRIKRITE REPARACIJE AMERISKIH, ANGLEŠKIH IN FRANCOSKIH OBLASTI

Tu često govorijo o omejenih reparacijah, ki jih dobiva Sovjetska zveza, da bi nadoknadila majhen del škode, ki jo je povzročila nemška okupacija. Toda običajno molčijo o skritih reparacijah in o gospodarskih privilegijih angleških, ameriških in francoskih oblasti ter njihovih industrijcev in bankirjev v zapadnih conah. Vendar pa zahteva pravičnost, da se tega ne pozabi. Imel sem že priložnost govoriti o premožnosti industrij. Do zadnjih dni so v angleški coni kupovali porurski premož po zelo nizki ceni in ga izvažali v druge dežele. Angleške oblasti, ki so igrale vlogo posredovalcev v tem poslu, so dosegle velikanske dobičke. Isto se je dogajalo pri izvozu lesa iz zapadnih con. Toda tega ne imenujejo reparacije. Dejansko ni tu nobene razlike, vendar pa nihče ne zahteva računa. Tuji predstavniki bank in industrije se okorišajo danes s težkim položajem nemških industrijcev še v drugi zvezi. Potenci kupujejo mnoga podjetja in celotne konzorcije podjetij. Ameriški in angleški kapital na široko in brez kontrole prodaja v nemško industrijo in pričinja že dominirati v premožnosti, metalurgiji, kemični in drugih industrijah. Tako pridobijo ogromne dobičke spravljajo v svoje blagajne, če se je mogoče tako izraziti, tuji srečniki.

Toda ali je mogoče smatrati tak položaj za normalen in ali je mogoče še dalje pustiti nemško industrijo v tako bednem položaju?

Vzemite še vprašanje kreditov, ki so bili izročeni Nemcem s strani ZDA in Anglije. Tu je bilo rečeno, da znašajo dolgov Nemcem samo nasproti ZDA 600 milijonov dolarjev, ne računajoč, da se ti dolgov vedno večajo. Ne izprašujemo Nemcev, če so ti krediti zanje sprejemljivi pod pogoji, ki jih vsiljujejo tuji. Danes ne uvažajo v zapadno Nemčijo iz ZDA samo živil, ki jih potrebujejo. Uvažajo namizno posodo, postelje, pižame, ščetke, vino in kolače. Seveda so inozemski trgovci zainteresirani v teh poslih, toda to vodi v današnjih okoliščinah k velikanskemu zvišanju inozemskih dolgov, ki uničujejo Nemčijo. Danes lahko Nemci vse to sami proizvajajo.

Po ameriškem načrtu nameravajo poleg tega dati prihodnje leto »finančno pomoč« v znesku ene milijarde 150 milijonov dolarjev, ne da bi ponovno vprašali Nemce, če jim pogoji teh novih kreditov ugovarjajo. Če vzamemo, da se industrija v zapadnih conah ne bo razvila, ne bodo imeli Nemci možnosti plačati teh kreditov. Dolgovi Nemcev v zapadnih conah bodo kmalu dosegli več milijard dolarjev. Te obveznosti bodo za nemško ljudstvo bolj trde kakor vse reparacije.

FINANČNA POMOČ ZDA POSTAJA NEVARNA OVIRA ZA OBNOVO GOSPODARSKE IN POLITIČNE NEODVISNOSTI NEMČIJE

Če ne bo prenehalo zaviranje industrije in poslabšanje neaktivnih strojev in če bodo dolgovi neprestano naraščali, bodo Nemci preobloženi z bremenom inozemskih dolgov preko svojih moči. Nakopičenje dolgov v dolarjih v zapadnih conah Nemčije postavlja vse gospodarstvo zapadnega dela Nemčije v odvisnost drugih dežel, posebno pa ZDA. Nemška industrija je vedno bolj podrejena tujim ameriškim in drugim monopolom. Odvisnost gospodarskega življenja zapadnega dela Nemčije od ZDA se dnevno zaostrojuje in danes ne smemo govoriti o neodvisnem razvoju nemškega gospodarstva in političnega življenja v zapadnih conah. Finančna pomoč s strani ZDA se spreminja v tako oviro in vodi do tako bednih gospodarskih posledic, da bo nemško ljudstvo rabilo mnogo časa, da jo bo odpravilo. Ta ameriška pomoč postaja nevarna ovira za obnovo gospodarske in politične neodvisnosti Nemčije.

Kolonialna eksploatacija zapadne Nemčije

ANGLOAMERIŠKI MONOPOLISTI POLNIJO SVOJE ŽEPE, NEMŠKO DEL. LJUDSTVO PA MORA NOSITI VSE BREME

Berlin, 13. dec. (Tanjug) Eden najvažnejših sklepov nemškega narodnega kongresa v Berlinu je zahteva za ukinitve konskih meja in postavitev gospodarske in politične enotnosti Nemčije. Ta zahteva je bila predložena Svetu zunanjih ministrov v Londonu.

Prisilni izvoz, ki ga izvajajo ameriške in britanske oblasti v »biconiji«, dokazuje, kako se s politiko delitve in s težnjo za kolonialnimi profiti preprečuje ozdravljenje nemškega mirnodobskega gospodarstva. Uvoz najpotrebnejših življenjskih potrebščin se mora v »biconiji« plačati s premožem.

Nemška agencija DPD, ki je pod angleško kontrolo, piše, da se v pismu gospodarskega sveta, poslanem dvoconskemu kontrolnemu uradu, zahteva zvišanje cen premož na domačem trgu od 16 na 25 mark še pred valutno reformo, z obrazložitvijo, da bi sicer »prihodnje leto znašale zgube premožnikov okoli 1 milijard mark.« Agencija pa takoj dodaja, da bi zvišanje cen premož izžvalo zvišanje cen železa in železnih izdelkov, plina in električne energije, keramike, papirja in kemičnih proizvodov ter da bi v tem primeru dejanski zaslužek padel za 5%.

STAVKOVNO GIBANJE V RIMU IN RIMSKI POKRAJINI 600.000 delavcev in nameščencev stavka

Rim, 13. dec. (Tanjug). Včeraj se je v Rimu in rimski pokrajini nadaljevala splošna stavka 600.000 delavcev in nameščencev.

AFP poroča, da je delavska zbornica v Rimu v posebnem biltenu sporočila, da je splošna stavka v Rimu in rimski pokrajini popolna. Ustavljen je ves promet. Listi niso izšli, razen posebnega biltena delavske zbornice.

Policija je izvršila številne aretacije posebno med delavci, ki so določeni za vzdrževanje reda. Aretiranih je bilo nad 100 delavcev. V tej zvezi je v poročilu delavske zbornice poudarjeno, da pravilno pravljajo provokatorski elementi velike protidelavske demonstracije in nereda v sodelovanju z neofašističnimi skupinami in šovinisti iz monarhistične organizacije »Arditi d'Italia«. Delavska zbornica opozarja rimsko prebivalstvo na to nevarnost fašistične provokacije in izjavlja, da zaradi vsake odgovornosti v primeru kakršnega koli incidenta.

Po sestanku, ki je bil pozno ponoči v izvršilnem komiteju delavske zbornice, je bilo objavljeno poročilo, da so predlogi De Gasperijeve vlade nezadostni za učinkovito odpravo brezposelnosti v Rimu in njegovi pokrajini. V poročilu se odločno zahteva, naj se takoj izpuste aretirani stavkajoči in se naglasno odločeno mesto delavcev, da bodo toliko časa stavkali, dokler ne bodo ugodili njihovim zahtevam.

Reuter poroča, da je policija v Rimu napadla včeraj z gumijevkami komunistične narodne poslance, ki so bili v trenutku demonstracij pred poslopjem par-

lamenta. Med narodnimi poslanci sta bila Luigi Longo in Giuliano Pajetta, ki sta se takoj umaknila v poslopje.

Ob vrnitvi v parlament sta narodna poslanka zahtevala pojasnilo od krščanskodemokratskega ministra Scelbe, ki jima je odgovoril, da ju policija »ni spoznala« in da je »vršila svojo dolžnost«.

Medtem ko je Scelba odgovarjal na vprašanja narodnih poslancev v zvezi z incidentom, je policija z blindiranimi avtomobili napadla demonstrante na trgu pred parlamentom in aretirala več oseb.

Policijske čete solidarne s stavkajočimi

Rim, 13. dec. (Tass). Splošna stavka v Rimu je zajela vsa podjetja glavnega mesta. Samo del državnih uradnikov se je odzval pozivu krščanskodemokratske stranke, naj ne prekine dela. Glavna državna podjetja v središču mesta ščitijo motorizirane policijske patrrole, oborožene s strojnimi puškami.

Po ukazu notranjega ministra Scelbe ei policija prizadeva izzvati stavkajoče. Policija je aretirala nešteto oseb, pripadnikov varnostne službe, članov delavske zbornice in stavkovnih straž. Čete, ki straziijo parlament, so odklonile intervencijo proti delavcem in se pobratile s stavkajočimi.

V mestnem središču vladata red in popoln mir. Tukaj ni policije, vsa trgovska podjetja in trgovine so zaprte, ulice so prazne. V predmestjih so stavkajoči blokirali vse ceste, ki vodijo v Rim.

POLOŽAJ V FRANCJI

Politbiro Kompartije Francije obsoja

socialistične izvrševalce ameriške reakcionarne politike in protestira proti antisovjetskim provokacijam Schumanove vlade

Pariz 13. dec. (Tanjug). Poročilo politbiroja KP Francije ostro protestira proti nesramnemu nasilju nad delavci v stavki. Zigosa kampanjo obrekovanj in laži, ki hoče izpodbiti pravi značaj delavskih zvez ter vnesti razdor v sindikalne organizacije, katerih moč je v enotnosti — glavnem pogojem bodočih zmag.

Ko je vlada delala po ukazih ameriških imperialistov, je skušala boriti se proti delavcem z uporabo orožja ameriške reakcije — s poskusom razdelitve delavcev in z obrekovalnimi kampanjami ter solznilnimi bombami, doživela pa je le enodušno jezo in prezir delavskih vrst.

Voditelji, ministri in socialistični narodni poslanci ter njihova tako imenovana tretja sila so se izkazali kot agenti in najseverniji izvrševalci reakcionarne politike. Socialistični ministri so izglaso-

vali nadvse zločinski zakon, ki postavlja v vprašanje pravice do stavke, zajamčene v ustavi, in dovoljuje vladi, da nadaljuje z najsamovoljnnejšimi aretacijami.

Politbiro s spoštovanjem in bolečino pozdravlja spomin na delavske borce, ki so padli v borbi. Izraža prepričanje, da bodo milijoni francoskih delavcev masčevali svoje mrtve s tem, da se bodo še bolj medsebojno združili kakor kdaj koli prej in da se bodo pripravili na obrambo svojega kruha in kruha svojih otrok proti vladam, ki povzročajo lakoto, katerih politika je nasprotna interesom naroda in interesom Francije.

Politbiro pozdravlja zmago kandidatov Komunistične partije pri volitvah v Le Havru, ki so dobili okoli 1000 glasov več kakor pri volitvah 19. oktobra. S tem je dokazano, da živa Komunistična partija Francije popolno zavrača delavskega razreda, pa tudi vsega srednjega stanu, ki vidi v Partiji budnega zaščitnika delavskih množic proti njihovim sovražnikom, ki so hkrati tudi sovražniki francoske neodvisnosti.

Politbiro protestira proti ponovnim protisovjetskim provokacijam, ki jih v zadnjem času izvaja francoska vlada. Poudarja, da se francoski voditelji, ki rajši služijo svojim ameriškim gospodarjem kakor pa nacionalnim interesom, odrekajo pravici Francije do varnosti in reparacij, priznavajo prvenstvo Nemčiji pri obnovi in se odrekajo politiki francosko-sovjetskega zavezništva, politiki, ki jo vsi Francozi, ki jim je do nacionalnih interesov, smatrajo za temeljni kamen francoske varnosti.

Delavske organizacije zahtevajo razveljavljenje sankcij proti stavkajočim

Pariz 13. dec. (Tanjug). Čeprav je bila končana stavka, se znatno število delavcev ni moglo vrniti na delo zaradi sankcij, ki jih izvajajo proti njim zaradi udeležbe pri stavki.

»Franc Tireur« poroča, da so v vsej Franciji zabeležili primere, ko so stavkajoči izgubili prejšnje namestitev kljub uradnim obveznostim vlade, da se ne bodo podvzele nobene sankcije proti njim.

Delavske organizacije vse Francije zahtevajo razveljavljenje vseh sankcij proti stavkajočim. Delavci so sklenili, da bodo izvedli akcijo za razveljavljanje vseh ukrepov kot represalij.

Skupina komunističnih poslancev je v narodni skupščini stavila predlog za razveljavljanje zločinskega zakona o zaščiti svobode dela, o ustavitvi postopanja proti stavkajočim, o amnestiji in nujni izvedbi demobilizacije rezervistov.

bra do konca oktobra v Mandžuriji nad 59.000 oficirjev in vojakov. V istem razdobju je bilo osvobojenih 15 mest.

Agencija Nova Kitajska poroča, da so zavzele lokalne sile združene demokratske armade mesto Cangu v Mandžuriji.

Kakor poroča Reuter, je izjavil Čang kajkov minister za narodno obrambo Paj Čing Si novinarjem, da črka Kitajske »najbolj kritična ura v njeni zgodovini« in da mora mobilizirati vse svoje prebivalstvo za upor proti ljudski demokratski armadi Kitajske.

Medtem ko prihajajo po uradnih poročilih iz centralne Kitajske poročila o »uspehih« proti silam Liu Po Čanga, prihajajo iz jugovzhodnega Honana, kjer besni že 6 dni hud boj, poročila, da je prebila ljudska demokratska armada 10 tisoč mož vladin obroč in ogrozila progno Peiping—Hankou iz zapada.

NAPOLI. — AFP poroča, da se bo ameriška letalonosilka »Mirway« v spremstvu nekega števila letalcev vrnila iz Genove v Napoli 18. decembra. Ameriška krizarka »Portsmouth« bo odplula v Genovo, krizarka »Providence« na bo obiskala Livorno.

Osvobodilna borba kitajskega ljudstva

Sile kitajske ljudske armade napredujejo kljub ameriški podpori Kuomintangovim četam

London, 13. dec. (Tanjug). Novinska agencija Nova Kitajska poroča, da narodnoosvobodilna vojska Kitajske še nadalje razvija svojo ofenzivo v smeri železniške proge Pekin—Hankov. Po osvoboditvi prometnega križišča Sihčiačunga se vodijo boji za Paoping, ki je popolnoma obklojen. Čangkajskovo letalstvo ne prestopa bombardira Sihčiačung. V območju mesta je do zdaj osvobojenih okoli enega milijona prebivalcev.

Lokalne osvobodilne čete so osvobodile del ozemlja v bližini Čanpinga, 20 milj severno od Peipinga. Osvobojena so že 4 mesta v trikotniku Tiencin—Peiping—Paoling.

Čangkajskove čete na polotoku Santungu so izgubile 8 Kuomintangovih brigad. Na polotoku je bilo osvobojenih več mest. Osvobodilne sile na polotoku so se povezale s silami v centralnem Santungu in prerezale glavno cesto za umik Kuomintangovih sil v južnem Santungu.

V predmestjih Činoda je prišlo do spopadov, pri katerih pomagajo Kuomintangovim četam ameriške mornariške čete.

Lokalne osvobodilne sile so osvobodile Lučiao, 50 milj severozapadno od Sanghaja ter ograjajo Kantung. V Honanu osvobodilne sile pod poveljstvom generala Cen Konga še nadalje napredujejo ob železniški progi Peiping—Hankov ter so osvobodile Čenping, Piung in Tančev v zapadnem Anhveju je vzpostavljene 160 demokratskih uprav na področju, čigar prebivalstvo šteje 6 milijonov ljudi.

Osvobodilne sile v Južnem Jenanu so podvojile svojo številčno silo ter so v zadnjih sedmih mesecih prizadevale velike izgube Kuomintangovim silam. V štirih področjih je bila vzpostavljena demokratska krajevna uprava. V komunikacije združene demokratske armade je rečeno, da je Čangkajšek izgubil od 14. septem-

OBVESTILA

DNEVNE VESTI

Obvestilo. V zvezi z našim opozorilom v časopisju, da se ne sme rediti malih živali po kletah, stanovanjih in podstrešjih, smo prejeli nešteto anonimnih ovad, ki so nam privedle, da smo jih razpisali. Po pregledu je jasno, da se na take ovade, katerih pisal nimajo poguma, ne odgovarjamo. Če imate kaj povedati, da je dejanski stan res takšen, kakor ga navajajo, ne bomo oziirali. Anonimni dopisi so znak strahopetnosti in stvari kot taki prav nič ne koristijo. — Komunalni oddelki MLO.

Poslovalnica za kulturno-umetniške prireditve LRS, Kongresni trg 3, obvešča, da po- sluje v času od ponedeljka 15. t. m. do vključno srede 17. t. m. na ministrstvu za prosveto LRS, oddelke za glasbo.

Zveza borcev NOV mesta Ptuj, poziva vse udeležence osvobodilne vojne, stanujoče v Ptuj in bližnji okolici, da se udeležijo se- stanka v ponedeljek 15. t. m. ob 17. uri v sejni dvorani MLO. — Okrajni iniciativni odbor zveze borcev NOV, Ptuj.

Stanovalec Ciril-Metodove ul. 23 in Zar- nikove ul. št. 6, so podarili na mesto venca za umrlega z dohodnino 15. t. m. 615 dinarjev. Stanovalec iskrena hvala!

Novomeščane opozarjamo na predstavo »Mala balerina«, uspehi balet njihovega ro- jaka Mlakarja, ki bo v sredo 17. decembra ob 20. uri. Predstava bo nudila poseben umetniški užitek.

Zemlja vrtna se poceni odda v centru mesta z dohodnino ali brez. Pojasnala in na- ročila pri Podjetju za nizke gradnje MLO, Ljubljana — Ambrožev trg 7.

Dežurna lekarna: Centralna lekarna Tri- mostje.

SEZNAM POROK.

ki so se izvršile od 10. dec. do 13. dec. 1947.

Babnik Ivan, sin posestnice in Skrajec Ivana, kmetica. Cvetko Alojzij, urarski pom. in Trojer Dragomir, blaginščar. Rus Stanislav, uradnik in Strmoje Rozalija, hči posestnika Badovinca Janko, mesarski pom. in Mežan Jožeta, natakarica, Cemažar Ra- dolf, uradnik in Levi Blanka, uradnica. Habič Jožef, strojniški in Skubie Ana, go- spodinja. Jane Friderik, uradnik in Zdešar Frančiška, uradnica. Jeršin Stefan, uradnik in Perdan Silvestra, frizerka. Jurjevčič Jo- zef, šofer in Sved Marija, vlasalka. Kohent- ter Milenko, zobotehnik in Cestnik Matilda, laborantka. Kovačič Ivan, računovodja in Lubej Marija, uradnica. Kozin Franc, čev- larski pom. in Selan Ana, gospodinja. Ko- zina Stanko, podpornik in Andolšek Neža, gospodinja. Mihalovič Slavomir, laborant in Fajdiga Marija, uradnica. Stupica Ivan, železničar in Kočvar Frančiška, delavka. Trampus Tomaž, mehanik-šofer in Stanko Ivana, gospodinja. Zaje Marjan, ekonom in Cimperšek Zlata, uradnica. Tadič Stanislav, trgovec in Novotny Marija, gospodinja.

Poroka. Dan 13. XII. 1947 sta se poročila tovariš Čemažar Rudi, pomočnik upravnika Invalidskega trgoveškega podjetja in tovari- šica Levi Blanka, vodja prodajnega skladi- šča tob. izdelkov v Ljubljani. Vse srečo jim želijo prijatelji, znanci, bolni sotovarilci iz NOV.

Umrli so: Siročelj Elizabeta, gospodinja, 57 let. Pitamio Albin, inženir, 58 let. Flor- janič Josip, uradnik, 72 let. Krže Kata- rina, zasebnica, 69 let. Černič Helena.

GLEDALISCE

SLOVENSKA NARODNA GLEDALISCA

Drama — Ljubljana

Nedelja, 14. ob 15. Nušič: »Gospa ministri- ca«. Izven. Ob 19.30: Zizek: »Miklova Za- las«. Poslovalna predstava ob 45 letnici umetniškega delovanja Polonice Juvanove. Izven. (Predstava bo v Operi).

Ponedeljek, 15. ob 20: Molière: »Tartuffe«. Zaključna predstava za LMS Klasične gimnazije.

Sreda, 17. ob 20: Kranjec: »Pot do zločinca«. Red LSM.

Četrtek, 18. ob 20: Levstik-Kreft: »Tugomer«. Red Četrtek.

Petek, 19. ob 20: Molière: »Tartuffe«. Za- ključna predstava za LMS Tehnične srednje šole.

Sobota, 20. ob 20: Simonov: »Rusko vpraša- nje«. Red C.

P. n. občinstvo opozarjamo, da je začetek jubilejne predstave Polonice Juvanove »Mi- klova Zalas« v nedeljo zvečer ob 20. uri in ne, kot je bilo doslej javljeno ob 19.30.

Opera — Ljubljana

Nedelja, 14. ob 20: Zizek: »Miklova Zalas«. Poslovalna predstava ob 45 letnici umetni- škega delovanja Polonice Juvanove. Izven (Dramska predstava).

Torek, 16. ob 19.30: Jmaček: »Jenufas. Red Torek.

Sreda, 17. ob 19.30: Mozart: »Figarova svet- ba«. Red Sreda.

Četrtek, 18. ob 19.30: Massenet: »Manon«. Red B.

Petek, 19. ob 15: Smetana: »Prodna neva- sta«. Posebna predstava za dijaštvo izven- ljubljanskih šol.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE

Mestni dom

Nedelja 14. dec. ob 15: Fr Roš: »Mokro- dole«. Popoldanska predstava. Zadržlj. — Ob 20: B Nušič: »Gospa ministrica«. Zadržlj.

V KRANJU

Nedelja, 14. dec. ob 17: Kreft: »Čoljski grofje«. Izven (Zadržlj).



LJUBLJANA UNION: Sovjetski film »Prva plesalka«. tednik. Predstave ob 15. 17. 19 in 21. uri.

MOSKVA: Sovjetski film »Sigmund Kolo- sovski«. tednik. Predstave ob 15. 17. 19 in 21. uri.

SLOGA: Francoski film »Doroček ob obali«. tednik. Predstave ob 15. 17. 19 in 21. uri.

KODELJEVO: Češki film »Nadljudje«. ted- nik. Predstave ob 15. 17. 19 in 21. uri.

SISKA: Francoski film »Beli valček«. ted- nik. Predstave ob 16. 18 in 20. uri.

MARIBOR: ESPLANADE: Sovjetski film »Na moje!«. tednik.

GRAJSKI: Sovjetski film »Mojstri scene«. tednik.

CELJE: METROPOL: Sovjetski film »Sred- ni napadalec«. tednik.

DOM: Sovjetski film »Morski lastrebi«. ted- nik.

KAMNIK: Sovjetski film »Beli se osami- je«. tednik.

KRANJ: MESTNI: Francoski film »Gospod Hektore«. tednik.

PTUJ: Sovjetski film »Predstavnik oblasti«.

prevzitarica, 60 let, Kavrečič Ivan, viš. polje, stražnik v p. 73 let, Zrimšek Mihael, zidar, 77 let, Frankovič Glisa, zasebnik, 25 let, Simončič Josip, knjigovod- ja, 65 let, dr. Bekar Ernest, lesni trgovec, 64 let, Stefe Ivana, gospodinja, 65 let, Bu- rič Mate mizar, 72 let, dr. Škerlj Milan, univ. profesor, 72 let, Čeh Ivana, zasebnica, 72 let, Bevec Marija, žena zel. uradnika v p. 53 let, Zupanič Mihael, dijak, 21 let, Žakelj Ivana, žena delavca, 47 let, Mlakuš Nataša, gospodinja, 65 let, Višnovar Leo- pold, strojni krovec, 67 let, Bregar Leo- pold, poštni uradnik v p. 61 let, dr. Ho- čevar Janko, dr. uradnik v p. 81 let, Rešek Josip, davčni usluž. v p. 69 let, Mohorič Jerica, hči delavca, 2 in pol meseca. Lnd- viz Cecilija, gospodinja, 67 let, Potauer Jo- rica, gospodinja, 73 let, Gmajnar Katarina, zasebnica, 36 let, Perne Henrik, sedlarski mojster, 53 let, Kane Franc, posestnik, 69 let, Jesih Cecilija, trgovka, 71 let, Potočnik Marija, 88 let, Trdin Franc, rudar v p. 57 let, Zalar Danica, tkalka, 17 let, Badovinac Peter, posestnik in gostilničar, 63 let, Lo- zej Janec, knjižničar, 83 let, Kraljevič Av- gust, učitelj jezikov, 83 let, Vogrič Ivana, gospodinja, 59 let, Zakrajšek Anton, delav- ec El. cestne žel. 35 let, Pihl Milan, zaseb- ni uradnik, 46 let, Spacal Marija, žena de- lavca, 50 let.

KONCERTI

Koncert Studentskega pevskega zbora ljubljanske univerze ki bo jutri v ponedel- jek 15. decembra ob 20 v Unionu, je nam- enjen spoznavanju našega domačega kul- turnega blaga. Vsi, ki se zbirajo na najrazličnej- ših dob našega kulturnega življenja in iz raznih delov slovenske zemlje in nosi zato z vso pravico naslov »Slovenska ljudska pe- sem«. Harmonizacijo so napisali: Emil Ada- mič, Oskar Dev Matej Hubad, Radovan Go- bee, Franc Marolt, Anton Lajovic, Rado Si- moniti, Matija Tome in Ljudevit Zepič. Ob tej priliki je izšla lična sporedov knjižica, ki prinaša tekste vseh skladb in v vsaki kratki komentar, ki ga je napisal Franc Marolt. Zato ima tudi ta knjižica za marsi- koga trajno vrednost. Dobi se v predprodaji in na koncertu. Koncert je našel tudi zborovodja Radovan Gobee. Vstopnice: Knji- žarna muzikali.

V Ilirski Bistrici in v St. Petru na Kra- su hosta danes dva koncerta pevskega zbora ljubljanske Glasbene matice pod vodstvom ravnatelja Poliča, in sicer bo začetek v Ilirski Bistrici ob pol 16. in v St. Petru ob 20. uri.

Mariborčane opozarjamo na simfonični koncert velikega Radijskega orkestra pod vodstvom Sama Hubada, ki bo jutri v po- nedeljek ob 20 v dvorani Plekulturnega doma. Predvsem omenjamo prvo izvedbo v Mariboru Kozinove simfonične pesnitve »Ilova goras«, ki nam slika dobo naše osvobodilne borbe. Nekaj komentar dela je ob- javljen v sporedu. Poleg tega se bo izva- jala Čajkovskega V. simfonija, Dukas-jev »Ermak« in Beethovna predikta »Ermak«. Vstopnice v upravi »Klasike«. 5129

Postojane in okolice opozarjamo na koncert, ki ga priredi v ponedeljek 15. de- cembra ob 20 v Prosvetnem domu v Po- stojni omladinski kulturno društvo »Ivo Ribar« — Lola iz Beograda. Spored izvajata mešani zbor in folklorna skupina. 5129

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO 14. 12.

8.00 Jutranji koncert — 8.30 Napoved časa, poročila, objava spoda, vremenska napo- ved — 9.00 Sovjetska umetnost v besedi in glasbi — 10.00 Dopoldanski simfonični kon- cert: 1. Haydn: Simfonija št. 98 v B-duru. Izvaja new-yorški simfonični orkester pod vodstvom Artura Toscaninija. 2. Brahms: Koncert za violino čelo in orkester. Izva- ja Corigliano in Rose, dirigent B. Mitro- polica, 2. Berlioz: Korčonica iz Faustovega pogubljenja — 11.00 Slovenske zbirne sklad- be — 11.30 Lohka orkestralna glasba — 12.00 Glasba raznih narodov — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 13.00 Pol ure za naj- mlajše poslušalce: Srbska narodna pripo- vedka Baš Celik — 13.30 Kar si kdo želi — 14.30 Napoved časa, poročila in objave — 14.45 Smetana: Wale- steinov tabor, simfonična pesnitev — 15.00 Oddaja za podeželje. Vmes ob 15.50 Pisan- spored izvaja na harmoniki Avgust Stanko in ob 17.00 Slovenske narodne poje Tone Kozlevčar, spremlja Avgust Stanko — 18.00 Samospeve poje Ostoševski, pri klavirju M. Lipovšek — 18.30 Češka lahka glasba — 19.00 Radijski dnevnik — 19.10 Klasična komorna glasba — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi in objave — 20.00 Tedenski politični pregled (Pregled iz Beograda) — 20.15 Poje zbor Bolgarske armade — 20.45 Po opernem svetu — 22.00 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Veseli zvoki.

MALI OGLASI

IGRAČKE za božič pošiljam po povzetju. Krasne igre »Pošta« in »Dječje carstvo« po 120 din. Matador »Most« 110 din. Poštarna vračunana. Medvodič, Zagreb, Gajdoko- va 18. 235

PREKLICUJEM učno izpričevalo izdano od tov. Mišjaka Ivana, Smilja leta 1946 na ime Saje Ludvik KLO Smilja za neve- lijavo. 91

IZGUBIL sem denarnico z legitimacijo pri- padnika NM št. 54545 legitimacijo kluba NM 25/15, OF legitimacijo št. 54556 in ob- javo za brezplačno vožnjo 313/1 in din 1500, s tem goranje preklicujem. Vrbin- Jože, prom. NM, Novo mesto. 92

RAZVELJAVLJAM rezijsko letno karto 3. razreda št. 86255 na ime Skorjanc Zora, Studenec, Ruska 60. 557

RAZVELJAVLJAM osebno izkaznico šte- v 453 na ime Andželko Kušenič, KLO Bed- nja, okraj Ivanec. 556

Okrajno gradbeno podjetje

Ljubljana-okolica
s sedežem v Ljubljani

obvešča cenjene investitorje in dobavi- telje gradbenega materiala, da smo se preselili s Tržaške ceste št. 2

v Trsatsko ulico št. 5

(poleg tovarne Vojnovič na Viču).

UPRAVA PODJETJA

Prekinitve električnega toka

Zaradi del na visokonapetostnih napravah bo danes v nedeljo 14. t. m. med 7.30 in 16. uro prekinitve dobava električnega toka naslednjim predelom Ljubljane: Dolonjska, Karlovska, Izanska, Hradeškega cesta, Pri- voz, Za gradom, Prule, Marijin, Mestni, Stari, Dvorni ter Kongresni trg, Pred Ško- fijo, Cankarjevo in Galuovo nabrežje, Vol- tova, Prešernova ter Sv. Petra cesta, Ve- gova ter Gosposka ulica.

Od 18-17 ure bodo pa odklonjeni še na- slednji predeli: Trata, Koseze, Dravije, Brdo, Remiza ter Zg. in Sp. Šiška, Vižmar- je, St. Vid, Skofci zavodi. — OES, direk- cija Ljubljana-mesto.

OBVESTILO

Tovarna volnenih odev, škofja vas, sporoča, da do preklica ne sprejema domače volne v predenje.

TOVARNA AVTOMOBILOV

MARIBOR

sprejme takoj:

več kontrolorjev, kleparjev, strugar- jev, ličarjev, orodnih in strojnih ključavničarjev, orodjarjev, brusačev,

ostrilcev, konstruktorjev, tehničnih risarjev, dispečerjev, strojepisk, ste- notipistk, po možnosti z znanjem tu- jih jezikov, in pravnika.

Vodstvo Slovenskih steklarn v Hrastniku

kupi za svoj obrat

3 in pol do 4 tonski

tovorni avtomobil

po možnosti Diesel

in sicer boljše vrste

Ponudbe s točnim opisom vozila in z navedbo cene poslati na naslov:

Slovenske steklarne v Hrastniku.

Potrebuje

za takojšen nastop

mlajšega pravnika

(tudi z nedovršenim študijem)

Ponudbe na naslov:

INDUSTRIJA METALNIH

POLIZDELKOV - SLOV. BISTRICA

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je dne 13. t. m. umrl po težki bolezni v 24. letu starosti naš ljubljani sin, brat in nečak,

tovariš

Slavko Kuret

borec Rdeče armade

Pokopali ga bomo na pokopa- lišču v Povirju

Zirje pri Sežani, 13. dec. 1947.

Zaluzoči:

mati Terezija, oče Anton,

sestra, brat in ostalo sorodstvo.

Naše knjižne novosti

K. N. Deržavin: JEAN JACQUES ROUSSEAU. Mojstri in vzorniki, zv. 7., 88 strani. Cena 10 din.

Zivljenjepisna in slovstveno-kritična razprava o enem najpomembnej- ših pisateljev in mislecev 18. stoletja, možu, ki je globoko vplival na vsa progresivna gibanja zadnjih 200 let. Poučno čtivo za vsakega mislečega bralca!

Kosmač France: GOSPODAR. Drama v treh dejanjih. 60 strani. Cena 32 din.

Ta dramatski prvenec kaže obdobje narodno-osvobodilne vojne, spopad med novim in starim svetom na Dolenjskem.

Naša nova zbirka »Mala knjižnica«

Zogović Radovan: NJEGOŠEVA PESNITEV O BORBI IN SVOBODI. Prevedel Boris Merhar. 48 strani. Cena 10 din.

Njegošev »Gorski vijenac« v novi, pravilni luči.

Maksim Gorki: STARKA IZERGIL — SEST IN DVAJSET IN ENA. Prevedel Severin Šali. 62 strani. Cena 10 din.

Krati povesti velikega ruskega pisatelja sodita med prave pripo- vedne bisere.

Naročnikom naše serije!

Naročnike iz Ljubljane na knjižno serijo za leto 1947/48 prosimo, da dvignejo v naši knjigarni Pred škofijo 5 pravkar izšli knjižki:

Kranjec Miško: FARA SV. IVANA. Roman. 436 strani.

Roman se godi v Slovenskih gorah, daje prežer družbene stvarnosti tik pred minulo vojno, riše našo tedanje zaostalost in nepravilnost ter kaže kati novega časa

Leskov Nikolaj: IZBRANE POVESTI. Prevedel Fr. Tersegav. 296 strani.

Deset povesti, med njimi tudi daljše zgodbe, pričuje o mojstrstvu tega pisatelja, ki ga je Gorki imenoval »čarovnik ruske besede«.

Zgornji dve knjižki prideta v knjigarniški promet nekoliko pozneje.

SLOVENSKI KNJIŽNI ZAVOD V LJUBLJANI

»JADRAN-FILM« ZAGREB

poziva vse, ki imajo terjatve do ekipe našega umetniškega filma

»ŽIVELO BO TO LJUDSTVO«

da do 20. decembra letos prijavijo vse svoje terjatve s priloženimi doka- zili pismeno na naslov:

»Jadran-film«, podjetje za proizvodnjo filmov, Zagreb, Jordanovac 108.

Po tem roku ne bomo priznali nobenih terjatev, kajti s tem dnem preneha omenjena ekipa obstajati.

Državno trgovsko podjetje »Navod«

JESENICE

poziva

1. vse svoje dolžnike, da poravnajo dolgove pri Navodu najpozneje do 31. decembra 1947 osebno pri podjetju ali pa potom čekovnega računa pri Narodni banki FLRJ, podružnica Jesenice, št. 606—407000, sicer bodo ti dolgovi brez predhodnega posebnega opomina dolžnikom izterjani pravnim putem;

2. vse upnike, da pismeno prijavijo svoje obstoječe in doslej nepri- javljene terjatve napram našem podjetju najpozneje do 31. decembra 1947, ker po tem roku dane prijave ne bodo upoštevane.

DRŽAVNO TRGOVSKO PODJETJE

»NAVOD« — JESENICE

Oglasni oddelček »Ljudske pravice« ima telef. št. 36-85!

Sprememba voznega reda avtobusne proge Maribor-Zagreb

Dne 15. t. m. stopi na avtobusni progi Maribor-Zagreb v veljavo naslednji vozni red:

		Maribor	prihod	10.00	19.30
5.15	14.45	odhod			
6.05	15.35	Ptuj		9.15	18.45
7.45	17.15	Varaždin		7.45	17.15
9.45	19.15	prihod	Zagreb	odhod	5.30 15.00

Vozi vsak dan.

DAPPS

Neizmerno potrfti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je danes po dolgi bolezni za vedno zapustil naš iskreno ljubljani mož, zlati tati, brat, stric in svak

DAVORIN ZDRAVIČ

trgovec

Spremili ga bomo k večnemu počitku v ponedeljek 15. t. m. ob pol 15 z žal iz kapele sv. Andreja na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 13. decembra 1947.

Globoko žalujoči:

Štefka, žena; Darinka, hčerka — in ostalo sorodstvo

Vse državne, zadržne ustanove in podjetja, vse organizacije in privatnike obveščamo, da sprejema Jugoslovanska knjiga, Beograd,

vsa naročila

na inozemske knjige in strokovne ter znanstvene revije s področja LRS samo po našem oddelku

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

oddelek za inozemske knjige

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 19. — Telefon št. 37-29.

Glavni urednik Ivan Bratko. — Naslov uredništva Kopitarjeva 6 — Uprava. Kopitarjeva 2 — Telefon uredništva in uprave 52-61 do 52-65. — Telefon na- ročninskega odd. 30-30. Telefon oglasnega odd. 36-85. Štev. ček rač. 60.4045-22